



L'hipertext i el processament de la informació a Primària

El format hipertextual i els seus efectes en el processament i la comprensió de la informació textual en infants d'educació primària

Anna Soria Andurell

ADVERTIMENT. La consulta d'aquesta tesi queda condicionada a l'acceptació de les següents condicions d'ús: La difusió d'aquesta tesi per mitjà del servei TDX (www.tdx.cat) ha estat autoritzada pels titulars dels drets de propietat intel·lectual únicament per a usos privats emmarcats en activitats d'investigació i docència. No s'autoritza la seva reproducció amb finalitats de lucre ni la seva difusió i posada a disposició des d'un lloc aliè al servei TDX. No s'autoritza la presentació del seu contingut en una finestra o marc aliè a TDX (framing). Aquesta reserva de drets afecta tant al resum de presentació de la tesi com als seus continguts. En la utilització o cita de parts de la tesi és obligat indicar el nom de la persona autora.

ADVERTENCIA. La consulta de esta tesis queda condicionada a la aceptación de las siguientes condiciones de uso: La difusión de esta tesis por medio del servicio TDR (www.tdx.cat) ha sido autorizada por los titulares de los derechos de propiedad intelectual únicamente para usos privados enmarcados en actividades de investigación y docencia. No se autoriza su reproducción con finalidades de lucro ni su difusión y puesta a disposición desde un sitio ajeno al servicio TDR. No se autoriza la presentación de su contenido en una ventana o marco ajeno a TDR (framing). Esta reserva de derechos afecta tanto al resumen de presentación de la tesis como a sus contenidos. En la utilización o cita de partes de la tesis es obligado indicar el nombre de la persona autora.

WARNING. On having consulted this thesis you're accepting the following use conditions: Spreading this thesis by the TDX (www.tdx.cat) service has been authorized by the titular of the intellectual property rights only for private uses placed in investigation and teaching activities. Reproduction with lucrative aims is not authorized neither its spreading and availability from a site foreign to the TDX service. Introducing its content in a window or frame foreign to the TDX service is not authorized (framing). This rights affect to the presentation summary of the thesis as well as to its contents. In the using or citation of parts of the thesis it's obliged to indicate the name of the author.

UNIVERSITAT DE BARCELONA
FACULTAT DE PEDAGOGIA
DEPARTAMENT DE TEORIA I HISTÒRIA DE L'EDUCACIÓ

L'HIPERTEXT I EL PROCESSAMENT DE LA INFORMACIÓ A PRIMÀRIA

**El format hipertextual i els seus efectes en el processament i la
comprensió de la informació textual en infants d'educació
primària**

Tesi Doctoral presentada per Anna Soria Andurell
Dirigida per Maria Rosa Buxarrais Estrada

Barcelona, octubre de 2011

CAPÍTOL 8. BIBLIOGRAFIA CONSULTADA IMPRESA I EN XARXA

BIBLIOGRAFIA CONSULTADA IMPRESA I EN XARXA

- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). Les associacions de pares i mares reben favorablement però amb dubtes la digitalització de les aules. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 7 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/403223/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *Maragall diu que amb els portàtils no caldrà comprar llibres de text ni pagar pels digitals*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 10 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/403832/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *Ordinadors personals a les aules: una prioritat*, entrevista a Walter García-Fontes, president de la Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Catalunya, publicada a <http://www.324.cat> el 23 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/405851/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *S'ha actuat amb presses però el canvi és necessari (part I) i El llibre digital ha d'estar viu i millorar-lo constantment (part II)*, entrevista a Hèctor Ruiz, director de Digital-Text, publicada a <http://www.324.cat> l'1 d'octubre de 2009, primera i segona part disponibles a: <http://www.324.cat/noticia/406828/> i <http://www.324.cat/noticia/406841/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *L'ITworldEdu incidirà sobre les portes que obren les noves polítiques de digitalització de les aules*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 13 d'octubre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/410272/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *La mesura dels portàtils a l'aula és del tot precipitada*, entrevista a Rosa Canadell, professora i portaveu del sindicat de l'ensenyament, publicada a <http://www.324.cat> el 15 d'octubre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/405420/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *Ordinadors portàtils a les escoles*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 16 d'octubre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/403128/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *L'analista Francis Pisani assegura que els professors han de perdre poder en favor d'Internet*, entrevista a Francis Pisani, analista mundial en noves tecnologies, publicada a <http://www.324.cat> el 31 d'octubre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/416002/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *A Catalunya no ens podem permetre una rebaixa de la qualitat dels continguts educatius*, entrevista a Antoni Garrido, responsable de les editorials educatives del Gremi d'Editors de Catalunya, publicada a <http://www.324.cat> el 31 d'octubre de 2009, disponible a: <http://www.324.cat/noticia/415022/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *Els editors demanen a Educació la digitalització de totes les aules de 5è aquest curs*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 30 de novembre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/406845/>

- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *Educació abandona la idea de digitalitzar les aules de Primària durant aquest curs*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 4 de desembre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/428676/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *Educació reforça la digitalització de la Secundària i oblida la Primària*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 4 de desembre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/428749/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *Uns 60.000 alumnes tindran aules digitalitzades el curs que ve*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 14 de desembre de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/436025/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *Educació impulsa una plataforma única de continguts docents digitals*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 15 de gener de 2010 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/477205/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *El 54% dels pares revisa l'història i els serveis que utilitzen els seus fills a la xarxa*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 18 de març de 2010 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/577665/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *La meitat dels centres d'ESO s'apunten a la digitalització de les aules*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 21 d'abril de 2010 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/633585/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2009). *El 20% dels nens realitzen activitats a Internet que els seus pares reprovarien*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 7 de maig de 2009 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/383528/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *Més de 95.000 alumnes de Secundària estudiaran el proper curs amb llibres digitals*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 8 de juliol de 2010 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/759406/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *Les escoles concertades reclamen més recursos per digitalitzar les aules*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 8 de juliol de 2010 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/541705/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *La digitalització de les aules ha millorat la motivació i la competència digital dels alumnes*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 28 d'agost de 2010 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/830526/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *La web oberta ja existeix, cal mantenir-la viva*, entrevista a Mark Surman, director executiu de Mozilla Foundation, publicada a <http://www.324.cat> el 4 de setembre de 2010, primera i segona part disponibles a: <http://www.324.cat/noticia/836306/> i <http://www.324.cat/noticia/836366/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *El Twitter m'ha canviat la manera d'aprendre*, entrevista a Narcís Vives, expert en xarxes educatives, publicada a <http://www.324.cat> el 28 d'octubre de 2010 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/896806/>
- 324.CAT EL PORTAL INFORMATIU DE TELEVISIÓ DE CATALUNYA I CATALUNYA RÀDIO (2010). *El 40% dels menors de 14 anys té perfil a les xarxes socials*. Notícia publicada a <http://www.324.cat> el 22 de febrer de 2011 i disponible a: <http://www.324.cat/noticia/1079266/>
- ADAMS, J. A. (1983). *Aprendizaje y memoria*. México, D.F.: El Manual Moderno.

- AGRE, P. (1997). *Designing effective action alerts for the Internet*. Article consultat el 13 de maig de 2010 i disponible a: <http://polaris.gseis.ucla.edu/pagre/alerts.html>
- AGUADED GÓMEZ, J. I. & CABERO ALMENARA, J. (2002). *Educación en red :Internet como recurso para la educación*. Archidona Málaga: Aljibe.
- AGUADED-GÓMEZ, J. I. & PÉREZ RODRÍGUEZ, M. A. (2001). Nuevas corrientes comunicativas, nuevos escenarios didácticos. Article publicat a la revista *Comunicar, Revista Científica De Comunicación y Educación*, (16), 133. Consultat el 20 de maig de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=16&articulo=16-2001-18>
- AINSWORTH, S. (1999). *The functions of multiple representations*, article consultat el 10 d'octubre de 2010 i disponible a: <http://www.cs.pitt.edu/~chopin/references/tig/ainsworth.pdf.pdf>
- AJUNTAMENT DE BADALONA (2011). Dades estadístiques i demogràfiques extretes del Padró municipal d'habitants 2010 i publicades a: <http://www.badalona.cat>
- AJUNTAMENT DE BADALONA, REGIDORIA D'EDUCACIÓ (2004). *Diagnosi del Projecte Educatiu de Ciutat de Badalona*. Informe elaborat per l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la Universitat Autònoma de Barcelona i editat per l'Ajuntament de Badalona, Regidoria d'Educació. Informe consultat el 22 de setembre de 2010 i disponible a: http://www.consensus.cat/badalona/index.php?option=com_espais&id=507&Itemid=507
- ALBIÑANA, A., VÁZQUEZ MONTALBÁN, M. & RAMONET, I. (2001). *Geopolítica del caos* (3a ed.). Madrid: Debate.
- ALCOBERRO, R. (2011). *El Connexionisme: les assemblees de neurones*. Article consultat el 15 de febrer de 2011 i publicat a la pàgina web <http://www.alcoberro.info> i disponible a: <http://www.alcoberro.info/pdf/psico18.pdf>
- ALLEN, C. H. (1994). The Islam Hypertext: a hypercard classroom application. A: *Teaching history: a journal of methods*, vol. 19, No. 2. Citat a: Rueda, 2003.
- ÁLVAREZ PÉREZ, L., GONZÁLEZ CASTRO, P. & SOLER VÁZQUEZ, E. (2000). *Del hipertexto como guía de navegación al hipertexto como procesador de información*. Article publicat a la revista *Aula Abierta*, número 75, Oviedo. Consultat el 23 de novembre de 2010 i disponible a: <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=45480>
- ANDERSON, J. R. (1990). *Cognitive psychology and its implications* (3rd ed.). New York: Freeman.
- ANDERSON, J. R. (2001). *Aprendizaje y memoria : Un enfoque íntegral* [Learning and memory: an integrated approach.] (2a ed.). México: McGraw-Hill.
- ANDREA CONTÍN, S. (2000). Internautas del idioma ¿Cómo desarrollar la competencia hipertextual de los adolescentes? *Revista Textos De Didáctica De La Lengua y La Literatura*, Article consultat el 12 de maig de 2010 i disponible a: http://dialnet.unirioja.es/servlet/listaarticulos?tipo_búsqueda=ANUALIDAD&revista_búsqueda=1416&clave_búsqueda=2000
- ANGLADA I DE FERRER, L. M. (2000). La biblioteca pública en la sociedad informacional. Lleida: Pagès.
- ANGUERA ARGILAGA, M. T. (1995). *Métodos de investigación en psicología*. Madrid: Síntesis.
- ANNAN, K. (2003). Discurs inaugural de la primera fase del *World Summit on the Information Society*. Referència extreta el 13 de juny de 2010 i disponible a: http://ca.wikipedia.org/wiki/Tecnologies_de_la_Informació_i_la_Comunicació

- ARÀNEGA, S. (2008). *La programació en el nou currículum: Les competències bàsiques a l'educació primària*. Barcelona: Rosa Sensat.
- ARCE, C. & ARNAU GRAS, J. (1996). *Métodos y técnicas avanzadas de análisis de datos en ciencias del comportamiento*. Barcelona: Eub.
- ARDILA, A. & MORENO BENAVIDES, C. (1979). *Aspectos biológicos de la memoria y el aprendizaje*. México, D.F.: Trillas.
- AREA MOREIRA, M. (2005). *La educación en el laberinto tecnológico: De la escritura a las máquinas digitales*. Barcelona: Octaedro-EUB.
- AREA MOREIRA, M., GROS SALVAT, B. & MARZAL GARCÍA-QUISMONDO, M. Á. (2008). *Alfabetizaciones y tecnologías de la información y la comunicación*. Madrid: Síntesis.
- ARIAS GALICIA, F. L. (1971). *Introducción a la técnica de investigación en psicología*. México, D. F.: Trillas.
- ARIZA, C. A., & ANDRADA, O. A. (2008). *El hipertexto educativo: Una herramienta para la mejora de la calidad del proceso de enseñanza – aprendizaje a distancia*. Congreso Virtual Iberoamericano de Calidad en Educación a Distancia. Article consultat el 25 d'abril de 2010 i disponible a: <http://216.75.15.111/~joomlas/eduqa2008/images/ponencias/eje tematico 5/5 04 El hipertexto educativo Ariza Andrada .pdf>
- ARNAU GRAS, J. & UNIVERSITAT DE BARCELONA, DEPARTAMENT DE METODOLOGIA DE LES CIÈNCIES DEL COMPORTAMENT (1995). *Diseños experimentales en esquemas*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona.
- ARNAU GRAS, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (1997). *Metodologies quantitatives en la investigació psicològica*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- ASOCIACIÓN DE USUARIOS DE INTERNET (2008). *Navegantes en la red 2007*. Estudi publicat el febrer de 2008. Consultat el 2 de juny de 2011 i disponible a: http://aui.es/index.php?body=est_v1article&id_article=3232
- ATO GARCÍA, M. & LÓPEZ GARCÍA, J. J. (1996). *Análisis estadístico para datos categóricos*. Madrid: Síntesis.
- AUSUBEL, D. P. (1963). *The psychology of meaningful verbal learning*. New York: Grune & Stratton.
- AUSUBEL, D. P. (1976). *Psicología educativa: Un punto de vista cognoscitivo*. México: Trillas.
- AUSUBEL, D. P. (2001). *Adquisición y retención del conocimiento: Una perspectiva cognitiva*. Barcelona: Paidós.
- ÁVILA-FERNÁNDEZ, J. A. & TELLO-DÍAZ, J. (2004). Reflexiones sobre la integración curricular de las tecnologías de la comunicación. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (22), 177. Consultat el 15 de maig de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=22&articulo=22-2004-27>
- AYMERICH BALAGUERÓ, R., TEODORO I SADURNÍ, J. & FEDERACIÓ DE MOVIMENTS DE RENOVACIÓ PEDAGÒGICA DE CATALUNYA (1999). *Educació i tecnologies de la informació i la comunicació: Binomi de progrés i variables per al canvi*. Barcelona: Rosa Sensat.
- BADDELEY, A. D. (1983). *La psicología de la memoria*. Madrid: Debate.
- BADDELEY, A. D. (1986). *Working memory*. Oxford: Clarendon Press.

- BADDELEY, A. D., EYSENCK, M. W. & ANDERSON, M. (2009). *Memory*. Hove England: Psychology Press.
- BALLESTERO, F. (2002). *La brecha digital: el riesgo de exclusión en la sociedad de la información*. Article publicat a la pàgina web del Col·legi Oficial d'Enginyers de Telecomunicacions. Consultat el 30 de març de 2010 i disponible a: <http://www.coit.es/publicac/publbit/bit134/opinion.pdf>
- BALLUERKA LASA, N. (1999). *Planificación de la investigación: La validez del diseño*. Salamanca: Amarú.
- BALLUERKA LASA, N., VERGARA IRAETA, A. I. & ARNAU GRAS, J. (2002). *Diseños de investigación experimental en psicología: Modelos y análisis de datos mediante el SPSS 10.0*. Madrid: Prentice Hall.
- BARGER, J. (1999). *HyperContent, HiperJunk: Hypertext theory as if the WWWeb matters HyperContent*. Article consultat el 14 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.robotwisdom.com/web/hyper.html>
- BARRON, A. E. & IVERS, K. S. (1996). *The internet and instruction: Activities and ideas*. Colorado: Libraries Unlimited.
- BARTHES, R. (1980). *Sz* (6^a ed.). Madrid: Siglo XXI.
- BARTOLOMÉ-PINA, A. R. (1998). Familia y escuela: El miedo a internet. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (10), 111. Consultat el 2 de juny de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=10&articulo=10-1998-15>
- BARTOLOMÉ-PINA, A. R. (1999). *Nuevas tecnologías en el aula: Guía de supervivencia*. Barcelona: Graó: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.
- BATISTA FOGUET, J. M. & UNIVERSITAT DE BARCELONA (1996). *Anàlisi de dades en psicologia*. Barcelona: Departament de Metodologia de les Ciències del Comportament. Divisió de Ciències de la Salut.
- BAUMAN, Z. (2003). *Modernidad líquida*. México: Fondo de Cultura Económica.
- BAUMANN, J. F. (1984). The effectiveness of a direct instruction paradigm for teaching main idea comprehension. A: *Reading Research Quarterly*, Vol. 20, No. 1, International Reading Association. Citat a: Hernández & García, 1991.
- BÉLANGER, P. C. & ROSS, P. (2000). Usos y percepciones de las nuevas tecnologías e incidencias en la vida familiar. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (14), 69. Consultat el 13 de maig de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=14&articulo=14-2000-10>
- BELINCHÓN CARMONA, M., RIVIÈRE, Á. & IGOA GONZÁLEZ, J. M. (1992). *Psicología del lenguaje, investigación y teoría*. Madrid: Trotta.
- BENSON, G. M. JR. (1994). *The lifelong learning society: Investing in the new learning technology market sector*, Stephentown, NY, Learning Systems Engineering. Article consultat el 16 de novembre de 2009 i disponible a: <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED375809.pdf>
- BERGSON, H., DELEUZE, G. & ARMIÑO, M. (1977). *Memoria y vida*. Madrid: Alianza.

- BERK, L. E., CARRANZA CARNICERO, J. A. & PASCUAL DEL RÍO, M. (1999). *Desarrollo del niño y del adolescente*. Madrid: Prentice-Hall.
- BLANCO VILLASEÑOR, Á., GÓMEZ BENITO, J. & SALVADOR BELTRÁN, F. (1997). *Estratègies de recollida de dades*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- BLASCO BLASCO, T. & UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA (2003). *Bases per a l'estudi del condicionament i de l'aprenentatge*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona.
- BOADA CALBET, H., AZNAR CASANOVA, J. A. & ENSENYAMENT OBERT (2001). *Processos psicològics bàsics*. Barcelona: Ensenyament Obert.
- BOGGINO, N. (2001). Memoria comprensiva y aprendizaje genuino. A: A. Sánchez Cabaco & M. S. Beato Gutiérrez (Eds.), *Psicología de la memoria: Ámbitos aplicados*, Madrid: Alianza.
- BONET, E., MAS, J., CASASSAS, E. & FUNDACIÓ CATALANA PER A LA RECERCA (2002). *Reptes i problemes. L'impacte de la societat de la informació*. Barcelona: Fundació Catalana per a la Recerca.
- BORRÁS, I. (1997). *Enseñanza y aprendizaje con la Internet: una aproximación crítica*. Article consultat el 30 de novembre de 2009 i disponible a: http://www.lmi.ub.es/te/any97/borras_pb/
- BOTELLA, J. (2001). *Análisis de datos en psicología I: Teoría y ejercicios* (2a ed.). Madrid: Pirámide.
- BOTKIN, J. W., ELMANDJRA, M. & MALITZA, M. (1979). *Aprender, horizonte sin límites: Informe al club de roma*. Madrid: Santillana.
- BOWER, G. H. (1972). Mental imagery and associative learning. A: L. Gregg (ed.), *Cognition in learning and memory*, Oxford, England: John Wiley & Sons. Citat a: Anderson, 2001.
- BUENDÍA EISMAN, L., COLÁS BRAVO, M. P. & HERNÁNDEZ PINA, F. (1998). *Métodos de investigación en psicopedagogía*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana de España.
- BURBULES, N. C., CALLISTER, T. A. & UNIVERSIDAD DE SAN ANDRÉS (2001). *Educación: Riesgos y promesas de las nuevas tecnologías de la información*. Buenos Aires; Barcelona: Ediciones Granica.
- BURNS, D. J. (1992). *The consequences of generation*, Journal of Memory and Language. Article consultat el 23 d'abril de 2010 i disponible a: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/0749596X9290031R>
- BUSH, V. (1945). *¿Cómo podríamos pensar?* Traducció espanyola de l'article de Vannevar Bush de 1945 a càrrec d'Ernesto Arbeloa, publicat a la *Revista de Occidente*, número 239 de març de 2001. Consultat el 18 de maig de 2010 i disponible a: http://www.ortegaygasset.edu/contenidos.asp?id_i=246
- CABERO ALMENARA, J. & GISBERT CERVERA, M. (2005). *La formación en internet: Guía para el diseño de materiales didácticos*. Alcalá de Guadaíra: MAD Eduforma.
- CAMPÀS, J. (2005). *L'hipertext*. Barcelona: Editorial UOC.
- CAMPBELL, D. T., STANLEY, J. C. & KITAIGORODZKI, M. (1973). *Diseños experimentales y cuasiexperimentales en la investigación social*. Buenos Aires: Amorrortu.
- CAMPO VIDAL, M. (2000). *L'alfabetització digital, eina indispensable per al segle XXI: Conferència amb motiu del dia internacional de l'alfabetització, 8 de setembre de 2000, Auditori del Palau de la Generalitat*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Benestar Social, Direcció General de Formació d'Adults.

- CAMPS LLAURADÓ, M., PASTOR MALLOL, E. & UNIVERSITAT DE BARCELONA (1988). *Organización de contenidos y memoria en situación de enseñanza – aprendizaje*, Publicacions Universitat de Barcelona.
- CANO-DELGADO, A. M. (2004). Libros electrónicos: Digitalizando a Gutenberg. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (23), 68. Consultat el 30 de maig de 2009 i disponible a:
<http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=23&articulo=23-2004-12>
- CARDÚS I ROS, S. (2000). *El desconcert de l'educació: Les claus per entendre el paper de la família, l'escola, els adolescents, els valors, la televisió i la incertesa del futur*. Barcelona: La Campana.
- CARPENTER, E. & MCLUHAN, M. (1974). *El aula sin muros* (2a ed.). Barcelona: Laia.
- CARPENTER, E., MCLUHAN, M. & CARANDELL, L. (1968). *El aula sin muros: Investigaciones sobre técnicas de comunicación*. Barcelona: Ediciones de cultura popular.
- CASTELLS, M. (1997). *La era de la información: Economía, sociedad y cultura. vol. 1: La sociedad red*. Madrid: Alianza.
- CASTELLS, M. (1997). *La era de la información: Economía, sociedad y cultura. vol. 2: El poder de la identidad*. Madrid: Alianza.
- CASTELLS, M. (1997). *La era de la información: Economía, sociedad y cultura. vol. 3: Fin de milenio*. Madrid: Alianza.
- CASTELLS, M. (2001). *La galaxia internet. Reflexiones sobre internet, empresa y sociedad* [Internet galaxy: reflections on the Internet, business and society]. Madrid: Plaza & Janés.
- CASTELLS, M. (2003). *La societat xarxa a Catalunya*. Barcelona: Rosa dels Vents: Universitat Oberta de Catalunya.
- CASTELLS, M. (2004). *Informationalism, networks and Network society: a theoretical blueprint*, a *The Network Society: A cross-cultural perspective*, Northampton (MA), Edward Elgar. Article consultat el 28 de gener de 2010 i disponible a:
<http://www.scribd.com/doc/22569675/The-Network-Society-a-Cross-cultural-perspective-Manuel-Castells-ed>
- CEBRIÁN, J. L., FERRATÉ I PASCUAL, G., UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA & CLUB DE ROMA (1998). *La xarxa: Com canviaran les nostres vides els nous mitjans de comunicació: Un informe al club de roma*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- CENTRE DE SEGURETAT DE LA INFORMACIÓ DE CATALUNYA, CESICAT (2010). *Estudi de seguretat en l'ús d'Internet dels nois i noies de 8 a 14 anys*, elaborat per la Fundació Observatori per a la Societat de la Informació de Catalunya, FOBSIC, i publicat el 19 de març de 2010. Consultat el 12 d'octubre de 2010 i disponible a:
http://www.cesicat.cat/descarregues/Informe_Segura_Infants.jsp
- CHAMORRO, E. (2000). *Viure en una societat mediàtica*. Barcelona: Claret.
- CLARK-CARTER, D. (2002). *Investigación cuantitativa en psicología: Del diseño experimental al reporte de investigación*. México, D.F.: Oxford University Press.

- CLÉMENT, J. (2000). *Del texto al hipertexto: hacia una epistemología del discurso hipertextual*. Article consultat el 9 de maig de 2010 i disponible a: <http://www.ucm.es/info/especulo/hipertul/clement.htm>
- CODINA, L. (2000). *El libro digital y la www*. Madrid: Tauro.
- COFER, C. N. & LYNCH, E. (1979). *Estructura de la memoria humana*. Barcelona: Omega.
- COLL, C. & ALEGRE, M. À. (2007). *Currículum i ciutadania: El què i el per a què de l'educació escolar*. Barcelona: Mediterrània.
- COLL, C. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (1997). *Psicologia de l'educació*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- COLL, C. (1990). *Aprendizaje escolar y construcción del conocimiento*. Barcelona; Buenos Aires; México: Paidós.
- COLL, C. (2004). *Psicología de la educación y prácticas educativas mediadas por las tecnologías de la información y la comunicación: una mirada constructivista*. Article publicat a la revista *Sinéctica*, número 25. Consultat el 24 d'abril de 2010 i disponible a: http://portal.iteso.mx/portal/page/portal/Sinectica/Historico/Numeros_anteriores05/025/25%20Cesar%20Coll-Separata.pdf
- COLL, C., MIRAS MESTRES, M., ONRUBIA GOÑI, F. J., SOLÉ, I. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2010). *Psicologia de l'educació* (2a ed.). Barcelona: UOC Universitat Oberta de Catalunya.
- COLLINS, A. M. i QUILLIAN, M. R. (1969). *Retrieval Time from Semantic Memory*, *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*. Article consultat el 28 de juny de 2010 i disponible a: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022537169800691>
- COLMENERO JIMÉNEZ, J. M. (1997). *Percepción, atención y memoria*. Jaén: Universidad de Jaén. Servicio de Publicaciones e Intercambio Científico.
- COLOM, A. J. & MÈLICH, J. (1994). *Después de la modernidad: Nuevas filosofías de la educación*. Barcelona: Paidós.
- COMBÈS, Y. (1995). *Comment la convergence s'envisage dans le champ de la communication personnelle*. Article consultat el 27 de novembre de 2009 i disponible a: http://revues.mshparisnord.org/lodel/disparues/docannexe/file/489/vol7_n2_article3.pdf
- CONKLIN, J. (1987). *Hypertext: An introduction and survey*, *IEEE Computer*. Article consultat el 18 de gener de 2010 i disponible a: <http://www.ics.uci.edu/~andre/informatics223s2011/conklin.pdf>
- CONNECTIVISM.CA (2011). Blog amb articles sobre les teories del Connectivisme. Consultat el juny de 2011 i disponible a: <http://www.connectivism.ca/?cat=3>
- CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA (2006). *Estudi d'opinió pública sobre els mitjans audiovisuals de Catalunya 2006. Informe de resultats*, a partir de les dades de 1.600 entrevistes a població major de 18 anys. Barcelona: Consell de l'Audiovisual de Catalunya.
- CONSELL SUPERIOR D'AVALUACIÓ DEL SISTEMA EDUCATIU, DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ, GENERALITAT DE CATALUNYA (2006). *L'avaluació a l'educació primària 2003*. Departament d'Educació, Generalitat de Catalunya.
- COOK, R. K. & MAYER, R. E. (1983). Reading strategies training for meaningful learning from prose. A: M. Pressley & J. R. Levin (Eds.), *Cognitive Strategy Research: Educational Applications*, New York, Springer-Verlag. Citat a: Hernández & García, 1991.

- COOK, T. D. & CAMPBELL, D. T. (1976). The design and conduct of quasi-experiments and true experiments in field settings. A: M. D. Dunnette (Ed.), *Handbook of industrial and organizational psychology*, Chicago: Rand McNally. Citat a Balluerka, 1999.
- CORNELLA, A., RUCABADO, J. & ESCOLA SUPERIOR D'ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESSES (1996). *Les autopistes de la informació: Descripció i impacte*. Barcelona: Proa.
- COROMINAS CASALS, A. & LLADÓ I MULET, C. (1999). *L'escola i la societat de la informació: Pensem'hi!*. Barcelona: Rosa Sensat.
- CORTADA DE KOHAN, N., MACBETH, G. & LÓPEZ ALONSO, A. (2008). *Técnicas de investigación científica: Con aplicaciones en psicología, ciencias sociales y ciencias de la educación*. Buenos Aires: Lugar.
- CRAIK, F. I. M. I LOCKHART, R. S. (1972). *Levels of processing: A framework for memory research*. Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior. Citat a: Anderson, 2001.
- CRESPO LEÓN, A. (1997). *Psicología general: Memoria, pensamiento y lenguaje*. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.
- CRESPO LEÓN, A. (2002). *Cognición humana: Mente, ordenadores y neuronas*. Madrid: Editorial Centro de Estudios Ramón Areces.
- CUBAN, L. (2001). *Oversold & Underused. Computers in the classroom*. Cambridge (MA), Harvard University Press. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- CUBO, S., MARTÍN MARÍN, B. & RAMOS SÁNCHEZ, J. L. (2011). *Métodos de investigación y análisis de datos en ciencias sociales y de la salud*. Madrid: Pirámide.
- CUEVAS FERNÁNDEZ, M. I. (1995). *Imágenes mentales, procesamiento relacional y distintivo y el efecto de concreción en memoria*. Universidad Autónoma de Madrid.
- DANSEREAU, D. ET AL. (1979). Development and evaluation of an effective learning strategy program i a Evaluation of hierarchical mapping technique as an aid to prose processing. A: *Journal of Educational Psychology*, 71, Issue 1. Citat a: Anderson, 2001.
- DE CASTELL, S. I LIKE, A. (1986). Models of literacy in North American schools: social and historical conditions and consequences. A: S. de Castell, A. Luke & K. Egan (Eds.), *Literacy, society, and schooling*, New York: Cambridge University Press, 1986. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- DE KERCKHOVE, D. (1999). *Inteligencias en conexión: hacia una sociedad de la web*. Barcelona: Gedisa.
- DE PUELLES BENÍTEZ, M., PEDRÓ I GARCIA, F., BLANCH HUGUET, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2009). *Polítiques educatives, legislació escolar i intervenció psicopedagògica* (2a ed.). Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- DECRET 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària, (2007). Publicat al DOGC núm. 4915 de 29 de juny de 2007, i disponible a: <https://www.gencat.net/diari/4915/07176074.htm>
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, GENERALITAT DE CATALUNYA (2003). *L'escola i les noves tecnologies: De la A a la Z*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament.
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, GENERALITAT DE CATALUNYA (2009). *Proves d'Avaluació Diagnòstica d'educació primària i d'educació secundària obligatòria (curs 2010-2011)*. Informació consultada el 21 de gener de 2011 i disponible a:

<http://www.gencat.cat/temes/cat/educacio.htm> seguint els vincles relacionats amb les proves o bé en l'adreça web completa:

<http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament/menuitem.a735c8413184c341c65d3082b0c0e1a0/?vgnextoid=18874bf7a60b5210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=18874bf7a60b5210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=default>

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT, GENERALITAT DE CATALUNYA (2011). *Projecte eduCAT 1x1*.

Informació consultada el 21 de gener de 2011 i disponible a:

<http://www.gencat.cat/temes/cat/educacio.htm> seguint els vincles relacionats amb el Projecte eduCAT 1x1 o bé en l'adreça web completa:

http://www20.gencat.cat/portal/site/msi-dgac/menuitem.e045213d896fc73484276c10b0c0e1a0/?vgnextoid=641f8f93b8bea210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=641f8f93b8bea210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&newLang=ca_ES

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ, GENERALITAT DE CATALUNYA (2008). *Estadística de la societat de la informació en els centres educatius. curs 2007-2008*. Departament d'Educació, Generalitat de Catalunya.

DEWEY, J. & CARBONELL I SEBARROJA, J. (2009). *Democràcia y escuela*. Madrid: Popular.

DÍAZ PÉREZ, P., CATENAZZI, N. & AEDO CUEVAS, I. (1996). *De la multimedia a la hipermedia*. Madrid: Ra-ma.

DICCIONARI DE LA LLENGUA CATALANA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2010). Consultes disponibles a: <http://dlc.iec.cat/>

DÍEZ DE ULZURRUN PAUSAS, A. & ARGILAGA PELLISÉ, D. (2003). *L'aprenentatge de la lectoescriptura des d'una perspectiva constructivista* (6a ed.). Barcelona: Graó.

DILLON, A. & ZHU, E. (1999). Disseny de l'educació per mitjà del web: Una perspectiva d'interacció home - ordinador. A J. M. Duart & A. Sangrà i Morer (Eds.), *Aprenentatge i virtualitat: Disseny pedagògic de materials didàctics per al www*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic.

DILLON, A. (1996). Myths, misconceptions and an alternative perspective on information usage and the electronic medium. A: *Hypertext and Cognition*, ed. by J. F. Rouet et al., Mahwah NJ, 1996. Citat a: Duart & Sangrà, 2000.

DILLON, A. (2004). *Designing usable electronic text* (2th ed.). Boca Raton Fla. CRC Press.

DOMÈNECH FRANCESCH, J. & ARÀNEGA, S. (2001). *L'educació primària : Reptes, dilemes i propostes*. Barcelona: Graó.

DOMÈNECH I MASSONS, J. M. & GRANERO, R. (2002). *Anàlisi de dades per a la recerca en psicologia* (2a ed.). Esplugues de Llobregat: Signo.

DOMÈNECH I MASSONS, J. M. (1998). *Comparació de dues mitjanes; [Proves t]* (Edició 1998 ed.).

DOMÈNECH I MASSONS, J. M. (1998). *Comparació de vàries mitjanes: Anàlisi de la variància*.

DOMÈNECH I MASSONS, J. M. (1998). *Contrast d'hipòtesi: Prova de significació i prova d'hipòtesi* (Edició 1998 ed.).

DOMÈNECH I MASSONS, J. M. (1998). *El model d'investigació científica. fonaments metodològics* (Edició 1998 ed.).

- DOMÈNECH I MASSONS, J. M. (1999). *Contrast d'hipotesi bivariàble i introducció als models de regressió lineal múltiple en recerca no experimental* (2a rev ed.).
- DOWDY, S. M. & WEARDEN, S. (1991). *Statistics for research* (2nd ed.). New York: Wiley.
- DREYFUS, H. L. (2003). *Acerca de internet*. Barcelona: Editorial UOC.
- DUART, J. M. & SANGRÀ I MORER, A. (1999). *Aprenentatge i virtualitat: Disseny pedagògic de materials didàctics per al www*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic.
- DUFFY, T. M. & JONASSEN, D. H. (1992). *Constructivism and the technology of instruction: A conversation* Lawrence Erlbaum Associates.
- ECHEGOYEN, J, (2011). *Conexionismo*. Article publicat a la pàgina web de Torre de Babel Ediciones, portal de filosofia, psicologia i humanitats a Internet. Consultat el 8 de juny de 2011 i disponible a: <http://www.e-torredebabel.com/Psicologia/Vocabulario/Conexionismo.htm>
- ECHEVARRÍA, J. (2000). *Educación y tecnologías telemáticas*. Article consultat el 20 de juny de 2009 i disponible a: <http://www.rieoei.org/rie24a01.htm>
- EDUTECHWIKI (2010). Article consultat l'octubre de 2010 i disponible a: http://edutechwiki.unige.ch/en/Main_Page
- EDWARDS, D. M. I HARDMAN, L. (1989). Lost in hyperspace: Cognitive mapping and navigation in hypertext environments. A: R. McAlese, 1989: *Hypertext: Theory into practice*, Nordwood, NJ, Ablex. Citat a: Romiszowski, 1999.
- ENGLBART, D. (1963). A conceptual framework for the augmentation of man's intellect. A: P. W. Howerton i D. C. Weeks: *Vistas in information handling*, Washington, DC, Spartan Books. Citat a: Romiszowski, 1999.
- ERTMER, P. A. (2005). *Teacher pedagogical beliefs: the final frontier in our quest for technology integration?* A: Educational technology, Research and Development, vol. 53, No. 4. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- ERTMER, P. A. et al. (1999). Examining teachers' beliefs about the rol of technology in the elementary classroom. A: *Journal of Research on Computing in Education*. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- ESCAMILLA, A. (2009). *Las competencias en la programación de aula: Infantil y primaria (3-12 años)*. Barcelona: Graó.
- EUKIDS ONLINE (2011). *Risks and safety on the Internet. The perspective of the European children*. Informe publicat el 13 de gener de 2011. Consultat el 23 d'abril de 2011 i disponible a: <http://www2.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/Home.aspx>
- EUKIDS ONLINE ESPAÑA (2011). *Riesgos y seguridad en Internet: Los menores españoles en el contexto europeo*. Informe publicat el 28 de març de 2011. Consultat el 23 d'abril de 2011 i disponible a: http://www.sociologia.ehu.es/s0018-eukidsct/es/contenidos/noticia/eukids_informe_280311/es_not/nota_prensa.html
- EUROPEAN COMMISSION (2007). *Safer Internet for children. Qualitative study in 29 European countries, National Analysis: Spain*, Brusel·les, European Comission. Informe consultat el novembre de 2010 i disponible a: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/quali_en.htm

- EUROPEAN COMMISSION (2008). *Towards a safer use of the Internet for children in EU. A parents' perspective*, Brusel·les, European Commission. Informe consultat el novembre de 2010 i disponible a: http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_248_en.pdf
- EYSENCK, H. J. & FULKER, D. W. (1983). *Estructura y medición de la inteligencia*. Barcelona: Herder.
- FACER, K. et al. (2003). *Screen play. Children and computing in the home*, Londres, Roudledge Falmer. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- FAINHOLC, B. (2006). *La lectura crítica en internet: evaluación y aplicación de sus recursos*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (26), 155. Consultat el 23 de maig de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=26&articulo=26-2006-24>
- FEIXA, C. & GENERALITAT DE CATALUNYA (2001). *Generació @: La joventut del segle XXI*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Secretaria General de Joventut.
- FERNÁNDEZ CANO, A. (1995). *Métodos para evaluar la investigación en psicopedagogía*. Madrid: Síntesis.
- FERRÉS I PRATS, J. (1994). *Televisión y educación*. Barcelona: Paidós.
- FERRÉS I PRATS, J. (2000). *Educación en una cultura del espectáculo*. Barcelona: Paidós.
- FIDERO, J. (1988). A gran vision: hypertext mimics the brain's ability to access information quickly and intuitively by reference. Article publicat a la revista *Byte* número 31. Citat a: Rueda, 2003.
- FISCHER, H. (2002). *El choque digital*, Buenos Aires, Eduntref. Citat a: Marí Sáez, 2006.
- FIVUSH, R. & HUDSON, J. A. (1996). *Conocimiento y recuerdo en la infancia*. Madrid: Visor.
- FONTES DE GRACIA, S. (2001). *Diseños de investigación en psicología*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.
- FOUCAULT, M. & GARZÓN DEL CAMINO, A. (2001). *La arqueología del saber* (20a ed.). Mexico, D.F.: Siglo XXI.
- FRANQUET, R., LARRÈGOLA BONASTRE, G. & SOCIETAT CATALANA DE COMUNICACIÓ (1999). *Comunicar a l'era digital: I congrés internacional*. Barcelona: Societat Catalana de Comunicació.
- GACHE, B. (2006). *Escrituras nómades: Del libro perdido al hipertexto*. Gijón: Trea.
- GAMBA BAR, A. (2004). *Hipertexto y pensamiento: una búsqueda de nuevas herramientas de interlocución*. Article consultat el 15 de juny de 2010 i disponible a: <http://www.ub.es/prometheus21/articulos/obsciberprome/Gamba.pdf>
- GARCÍA JIMÉNEZ, M. V. & ALVARADO IZQUIERDO, J. M. (2000). *Métodos de investigación científica en psicología: Experimental, selectivo, observacional*. Barcelona: Eub.
- GARCÍA JIMÉNEZ, M. V. (1996). *Diseños experimentales básicos en psicología para su análisis metodológico*. Barcelona: Eub.
- GARCÍA JIMÉNEZ, M. V. (2002). *Métodos y diseños de investigación científica: Ciencias humanas, sociales y de la salud*. Barcelona: Eub.

- GARCÍA MADRUGA, J. A. (1999). *Comprensión lectora y memoria operativa: Aspectos evolutivos e instruccionales*. Barcelona: Paidós.
- GARCÍA PÉREZ, J. F., FRÍAS NAVARRO, M. D. & PASCUAL LLOBELL, J. (1999). *Los diseños de la investigación experimental: Comprobación de las hipótesis*. Valencia: C.S.V.
- GARRISON, D. R. & ANDERSON, T. (2005). *El E-learning en el siglo XXI: Investigación y práctica*. Barcelona: Octaedro.
- GEE, J. P. (1992). *The social mind: language, ideology and social practice*, New York, Bergins & Garvey. Citat a: Mominó, Sigalés, & Meneses, 2007.
- GEE, J. P. (2011). *How to do discourse analysis: A toolkit*. New York: Routledge.
- GENISROCA.CAT BLOG SOBRE ACTUALITAT DIGITAL (2007). *RSS i la sindicació de continguts (introducció per a no iniciats)*. Article consultat el 23 d'abril de 2011 i disponible a: <http://www.genisroca.cat/2007/11/17/rss-i-la-sindicacio-de-continguts-introduccio-per-a-no-iniciats/>
- GIFREU, J., JOFRE ROCA, L. & INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2003). *La colonització del ciberespai*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.
- GIL JUÁREZ, A., GUARNÉ CABELLO, B. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2008). *Psicologia de la comunicació, els sistemes d'escriptura i les TIC* (3a ed.). Barcelona: UOC Universitat Oberta de Catalunya.
- GOÑI ZABALA, J. M. (1998). *Internet y la educación: Una reflexión desde el medio familiar*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (10), 117. Consultat el 18 de juny de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=10&articulo=10-1998-16>
- GONZALEZ, C. (2004). *The Role of Blended Learning in the World of Technology*. Article consultat el 25 de març de 2010 i disponible a: <http://www.unt.edu/benchmarks/archives/2004/september04/eis.htm>
- GOULD, S. J. (1994). *Ocho cerditos: Reflexiones sobre historia natural*. Barcelona: Crítica.
- GREENACRE, M. J. ET AL. (2001). *Anàlisi de dades en psicologia I*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- GREENACRE, M. J. ET AL. (2001). *Anàlisi de dades en psicologia II* (2a ed.). Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- GRINBERG ZYLBERBAUM, J. (1979). *Bases psicofisiológicas de la memoria y el aprendizaje*. México: Trillas.
- GROS SALVAT, B. (2000). *El ordenador invisible: hacia la apropiación del ordenador en la enseñanza*. Barcelona: Gedisa: EDIUOC, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- GUÀRDIA OLMOS, J. (2008). *Análisis de datos en psicología* (2a ed.). Collado de Villalba: Delta.
- GUARNÉ CABELLO, B. ET AL. (2009). *Tecnologies socials de la comunicació*. Barcelona: UOC Universitat Oberta de Catalunya.
- HARTLEY, J. & TRUEMAN, M. (1982). *The effects of summaries on the recall of information from prose: five experimental studies*, a Human Learning 1. Citat a: Hernández & García, 1991.

- HARTSON, H. R. (1998). *Human-computer interaction: disciplinary roots and trends*. Article publicat a la revista *Journal of Systems and Software* el novembre de 1998. Consultat el març de 2010 i disponible a: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0164121298100262>
- HASSAN, Y., MARTÍN FERNÁNDEZ, F. J. & IAZZA, G. (2004). *Diseño web centrado en el usuario: usabilidad y arquitectura de la información*. Article publicat a la revista *Anuario Hipertext.net*, número 2 de 2004. Consultat el 10 de setembre de 2010 i disponible a: http://www.upf.edu/hipertextnet/numero-2/disenyo_web.html
- HENDRY, D. G., CAREY, T. T. & TEWINKEL, S. T. (1990). *A study of Measures for Research in Hypertext Navigation*. A: *Human-Computer interaction (INTERACT)*, University of Guelph, Ontario, Canada, 1990. Citat a: Rueda, 1999.
- HERNÁNDEZ BLASI, C. & UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE MADRID. DEPARTAMENTO DE PSICOLOGÍA EVOLUTIVA Y DE LA EDUCACIÓN (1995). *Conocimiento y recuerdo infantil*. Madrid: Ediciones de la Universidad Autónoma de Madrid.
- HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, P. & GARCÍA GARCÍA, L. A. (1991). *Psicología y enseñanza del estudio: Teorías y técnicas para potenciar las habilidades intelectuales*. Madrid: Pirámide.
- HESSE, F. & UNZ, D. C. (1999). The use of hypertext for learning. A: *Journal of Education Computing Research*. Vol. 20, No. 3. Citat a: Rueda, 2003.
- HEYWOOD, P. (1988). Using intermedia for learning. A: *IBM, Academic Information Systems, Proceedings*, University AEP. Citat a: Rueda, 2003.
- HIMANEN, P., TORVALDS, L. & CASTELLS, M. (2003). *L'ètica del hacker i l'espirit de l'era de la informació*. Barcelona: Pòrtic.
- HISHMAN, E. & BJORK, R.A. (1988). The generation effect: Support for two-factor theory. A: *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory and Cognition*. Citat a: Anderson, 2001.
- HOLLEY, C. D. & DANSEREAU, D. F. (1984). *Spatial learning strategies: Techniques, applications, and related issues*. Orlando, Fla. Academic Press.
- HOLLOWAY, S. L. & VALENTINE, G. (2003). *Cyberkids: Children in the information age*. London Routledge.
- HOWE, M. J. A. (1974). *Introducción a la memoria humana*. México, D.F.: Trillas.
- HULME, C. & MACKENZIE, S. (1994). *Dificultades graves en el aprendizaje: El papel de la memoria de trabajo*. Barcelona: Ariel.
- HYDE, T. S. & JENKINS, J. J. (1973). *Recall for words as a function of semantic, graphic and syntactic orienting tasks*. Article publicat a la revista *Journal of Verbal Learning and Verbal Behavior*. Consultat el maig de 2010 i disponible a: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022537173800271>
- IBÁÑEZ BRAMBILA, B. & CONSEJO NACIONAL PARA LA ENSEÑANZA E INVESTIGACIÓN EN PSICOLOGÍA (1990). *Manual para la elaboración de tesis*. México, D.F.: Trillas.
- IBÁÑEZ, A. (1997): Editorial de la revista *iWorld*, Suplement *PC-World*. Consultat el setembre de 2010 i disponible a: <http://www.pcworld.es/iworld/articulo.asp?id=45404>
- IDESCAT, INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA (2007). *Equipament TIC a la llar. Evolució 2000-2007*. Estudi realitzat per FOBSIC a partir de les dades d'IDESCAT sobre les llars catalanes amb persones de 16 a 74 anys. Consultat el 12 de gener de 2010 i disponible a: <http://www.idescat.cat/cat/economia/ticl.html>

- IDESCAT, INSTITUT D'ESTADÍSTICA DE CATALUNYA (2010). *Enquesta sobre l'equipament i l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) a les llars de Catalunya (2010)*. Estudi realitzat per FOBSIC a partir de les dades d'IDESCAT sobre les llars catalanes amb persones de 16 a 74 anys. Consultat el 9 de gener de 2010 i disponible a:
<http://www.idescat.cat/cat/economia/ticl.html>
- IGLESIAS, E. & RUIZ, G. (1992). *Aplicaciones de los hipertextos en educación*. Article publicat a la revista Anales de Pedagogía número 10. Consultat el maig de 2010 i disponible a:
<http://www.psicologia-online.com/ciopa2001/actividades/18/>
- INHELDER, B. & PIAGET, J. (1972). *De la lógica del niño a la lógica del adolescente: Ensayo sobre la construcción de las estructuras operatorias formales*. Buenos Aires: Paidós.
- INSTITUTO NACIONAL DE ESTADÍSTICA (INE) (2007). *Encuesta sobre equipamiento y uso de tecnologías de la información y la comunicación en los hogares*. Informe publicat l'octubre de 2010. Consultat el 15 de març de 2011 i disponible a:
<http://www.ine.es/jaxi/menu.do?type=pcaxis&path=/t25/p450&file=inebase>
- INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION, ISO (1997). *ISO 9241: Ergonomic requirements for office work with visual display terminals. Part 11: Guidance on usability*, International Organization for Standardization, Gènéve. Article consultat el 18 d'abril de 2010 i disponible a:
http://www.iso.org/iso/iso_catalogue/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=21922
- ISO (1997). *ISO 9241: Ergonomic requirements for office work with visual display terminals*, International Organization for Standardization, Gènéve. Citat a: Marcos et al., 2006.
- JACOBSON, M. J. & SPIRO, R.J. (1993). *Hypertext learning environments, cognitive flexibility, and the transfer of complex knowledge: an empirical investigation*. Article consultat el 12 de novembre de 2010 i disponible a: <http://www.citeulike.org/user/mapto/article/8129275>
- JOHN-STEINER, V., PANOFKY, C. P. & SMITH, L. W. (1994). *Sociocultural approaches to language and literacy: An interactionist perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
- JONASSEN, D. H., CABERO ALMENARA, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2003). *Noves tecnologies de la informació i de la comunicació en educació*. Barcelona: UOC Universitat Oberta de Catalunya.
- JORDAN, A. B. (2003). A family systems approach to examining the role of Internet in the home. A: S. L. Calvert, A. B. Jordan, et al (Eds.), *Children in the digital age: Influences of electronic media on development*, Westport CT: Praeger. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- JORDANA, J. & FUNDACIÓ RAFAEL CAMPALANS (1997). *Desigualtats digitals i societat de la informació: Un debat pendent*. Barcelona: Fundació Rafael Campalans.
- KAIL, R. V. (1984). *El desarrollo de la memoria en los niños*. Madrid: Siglo XXI.
- KERRES, W. (1995). *Integrating Computer Assisted Learnings into the organisational context as an instructional design task*, Journal of Computer Assisted Learning. Citat a: Gros, 2000.
- KINTSCH, E. (1990). *Macroprocesses and microprocesses in the development of summarization skill*, Cognition and instruction, No. 7. Citat a García Madruga et al., 1999.
- KOZMA, R. B. (2003). *Technology and classroom practices: an international study*, Journal of Research on Technology in Education. Citat a: De Kerckhove, 1999.
- LACROIX, N. (1999). *Macrostructure construction and organization in the processing of multiples passages*, Instructional science. Vol. 27, No. 3-4. Citat a Rueda, 2003.

- LAMARCA LAPUENTE, M. J. (2006). *Hipertexto: El nuevo concepto de documento en la cultura de la imagen*. Universidad Complutense de Madrid. Departamento de Biblioteconomía y Documentación. Informació consultada el novembre de 2009 i disponible a: <http://www.hipertexto.info/>
- LANDOW, G. P. & DUCHEER, P. (1995). *Hipertexto: La convergencia de la teoría crítica contemporánea y la tecnología*. Barcelona: Paidós.
- LANDOW, G. P. (2009). *Hipertexto 3.0: La teoría crítica y los nuevos medios en una época de globalización*. Barcelona: Paidós.
- LARRONDO URETA, A. (2008). *La investigación sobre hipertexto: fundamentación teórica del ciberperiodismo y caminos para la docencia*. Article publicat a la revista *Anàlisi*, número 36 de 2008. Consultat el 20 de juny de 2010 i disponible a: <http://www.raco.cat/index.php/Analisi/article/view/94529/119744>
- LATOUR, B. (1992). *Ciencia en acción: Cómo seguir a los científicos e ingenieros a través de la sociedad*. Barcelona: Labor.
- LEÓN, O. G. & MONTERO, I. (2003). *Métodos de investigación: En psicología y educación* (3a ed.). Madrid: McGraw-Hill Interamericana de España.
- LEÓN, O. G., MONTERO GARCÍA-CELAY, I. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2009). *Métodos de investigación cuantitativa*. Barcelona: UOC Universitat Oberta de Catalunya.
- LEVIS, D. (1999). *La pantalla ubicua*, Buenos Aires, La Crujía. Citat a: Levis, 2006.
- LEVIS, D. (2006). *Alfabetos y saberes: La alfabetización digital*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (26), 78. Consultat el 23 de juliol de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=26&articulo=26-2006-12>
- LÉVY, P. (1997). *L'intelligence collective: Pour une anthropologie du cyberspace*. Paris: La Découverte.
- LÉVY, P. (1998). *La cibercultura, el segon diluvi?* Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya.
- LEXUR (2003-2009). *La influencia de Internet en la sociedad actual*. Article consultat el 15 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.solociencia.com/informatica/influencia-internet-sociedad-actual-educacion.htm>
- LIEURY, A. (1978). *La memoria: Resultados y teorías*. Barcelona: Herder.
- LINDSAY, P. H., NORMAN, D. A., SEOANE, J. & GARCÍA TREVIJANO, C. (1975). *Procesamiento de información humana: Una introducción a la psicología*. Madrid: Tecnos.
- LIVINSTONE, S. (2007). *Los niños en Europa. Evaluación de los riesgos de Internet*. Article publicat a la revista *Telos, Cuadernos de Comunicación e Innovación*. Consultat el 28 d'abril de 2011 i disponible a: <http://sociedadinformacion.fundacion.telefonica.com/telos/articulocuaderno.asp?idarticulo=2&rev=73.htm>
- LÓPEZ RUIZ, J., TRIGO SÁNCHEZ, M. E. & ARIAS VELARDE, M. Á. (1999). *Diseños experimentales: Planificación y análisis*. Sevilla: Kronos.
- LOWAR, L. (1981). *Cómo desarrollar la memoria: Manual psicológico práctico*. Barcelona: Edit. De Vecchi.

- LURIIA, A. R. & MATEO MERINO, P. (1979). *Atención y memoria*. Barcelona: Fontanella.
- LYOTARD, J. (1999). *La condición postmoderna*. Barcelona: Altaya.
- MACK, M. (1995). *Linear and non-linear hypertext in elementary school classroom instruction*. Article consultat el 23 de maig de 2010 i disponible a: <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED383324.pdf>
- MAJÓ, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (1997). *Xips, cables i poder*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- MALDONADO, L. F. (1993). *Hipertexto: una proyección educativa basada en el ambiente hypercard-hypertalk*, Universidad Pedagógica Nacional. Citat a: Rueda, 2003.
- MALLEIN, P. & TOUSSAINT, Y. (1994). *L'intégration sociale des technologies d'information et de communication: une sociologie des usages*, Technologies de l'information et société, No. 4, 1994. Citat a: Bélanger & Ross, 2000.
- MANDLER, G. (1967). Organization and memory. A: K. W. Spence i J. T. Spence (eds.), *The psychology of learning and motivation*, New York, Academic Press. Citat a: Anderson, 2001.
- MARCOS, M. C. ET AL. (2006). *Evaluación de la usabilidad en sistemas de información terminológicos online*. Article publicat a la revista *Anuario Hipertext.net*, número 4 de 2006. Consultat el 12 d'abril de 2010 i disponible a: <http://www.upf.edu/hipertextnet/numero-4/usabilidad.html>
- MARÍ-SÁEZ, V. M. (2006). *Jóvenes, tecnologías y el lenguaje de los vínculos*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (27), 113. Consultat el 3 de juliol de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=27&articulo=27-2006-17>
- MARTÍNEZ, R. D., ASTIZ, M. S. ET AL. (1998). *Alternativas para la utilización del hipertexto en el ámbito escolar*. Article consultat el 2 de maig de 2010 i disponible a: <http://www.adie.es/iecom/index.php/IECom/article/view/98>
- MARTY, G. & UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS (1987). *Psicología de la memoria* ICE. Universitat de les Illes Balears.
- MATEO I ANDRÉS, J., ARBÓS, A. & ENSENYAMENT OBERT (2001). *Enfocaments, mètodes i àmbits de la investigació psicològica*. Barcelona: Ensenyament Obert.
- MATEO I ANDRÉS, J., VIDAL XIFRÉ, M. C. & ARBÓS, A. (2000). *Mètodes d'investigació en educació* (2a ed.). Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- MAYER, R. E. (1997). *Multimedia learning: Are we asking the right questions?*, Educational Psychologist, No. 32. Citat a: Schnotz, 2002.
- MCALESE, R. (1989). *Hypertext: Theory into practice*, Nordwood, NJ, Ablex. Citat a: Romiszowski, 1999.
- MCLUHAN, M. & FIORE, Q. (1987). *El medio es el mensaje: Un inventario de efectos*. Barcelona: Paidós.
- MCLUHAN, M. & NOVELLA DOMINGO, J. (1998). *La galaxia gutenberg*. Barcelona: Círculo de Lectores.
- MCLUHAN, M. (1994). *Understanding media: The extensions of man*. Cambridge Mass.: MIT Press.

- MENOR PINILLA, J. & UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID. DEPARTAMENTO DE PSICOLOGÍA BÁSICA (1993). *Niveles de codificación y experiencia consciente en la recuperación*. Madrid: Universidad Complutense de Madrid. Servicio de Reprografía.
- MERINO, J. M. & UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACIÓN A DISTANCIA (2002). *Análisis de datos en psicología I*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.
- MILLÁN PAREDES, T. (2004). *De la comunicación de masas al individuo digital*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (23), 83. Consultat el 20 de juny de 2009 i disponible a:
<http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=23&articulo=23-2004-14>
- MIRANDA DE LARRA, R. (2005). *Los menores en la Red: comportamiento y navegación segura*, Madrid, Fundación AUNA. Citat a: Sureda, Comas & Morey, 2010.
- MOMINÓ, J. M., SIGALÉS I CONDE, C., MENESES, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2008). *L'escola a la societat xarxa: Internet a l'educació primària i secundària*. Barcelona: Ariel.
- MONEREO I FONT, C. & BADIA, A. (2005). *Internet y competencias básicas: Aprender a colaborar, a comunicarse, a participar, a aprender*. Barcelona: Graó.
- MONEREO I FONT, C. & CASTELLÓ, M. (1994). *Estrategias de enseñanza y aprendizaje: Formación del profesorado y aplicación en la escuela*. Barcelona: Graó.
- MONTGOMERY, D. C. (2002). *Diseño y análisis de experimentos* (2a ed.). México: Limusa Wiley.
- MORAL TORANZO, F. & GARCÍA LORETO, R. (2003). *Un nuevo lenguaje en la red*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (21), 133. Consultat el 13 de juny de 2009 i disponible a:
<http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=21&articulo=21-2003-20>
- MORENO HERNÁNDEZ, C. & UNIVERSIDAD NACIONAL DE EDUCACIÓN A DISTANCIA (1998). *Literatura e hipertexto: De la cultura manuscrita a la cultura electrónica*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.
- MORVILLE, P., ROSENFELD, L. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2010). *Arquitectura de la informació per al world wide web*. Barcelona: UOC.
- MOSCOSO-SÁNCHEZ, D. J. (2004). *De la galaxia gutenberga a la galaxia internet: La «itinerancia» en la lectura*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (23), 124. Consultat el 30 de juliol de 2009 i disponible a:
<http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=23&articulo=23-2004-21>
- MOULTHROP, S. (1997). *Living and writing in broken space*, Modern Fiction Studies, Vol. 43. Citat a: Rueda, 2003.
- MURRAY, J. H. (1999). *Hamlet en la holocubierto: El futuro de la narrativa en el ciberespacio*. Barcelona: Paidós.
- NAVARRO GUZMÁN, J. I. (1993). *Aprendizaje y memoria humana: Aspectos básicos y evolutivos* McGraw-Hill/Interamericana de España.
- NEGROPONTE, N. (1995). *Being digital*. New York: Knopf.

- NELSON, T. H. (1965). *The hypertext*. Ponència presentada en el Congrés de 1965 de la International Federation for Documentation, Washington, DC. citat a: Romiszowski, 1999.
- NELSON, T. H. (1973). *A Conceptual framework for man-machine everything*, National Computer Conference and Exposition, New York, AFIPS Conference Proceedings Vol. 42, Montvale, NJ: AFIPS Press. Citat a: Lamarca, 2006.
- NELSON, T. H. (1987). *Computer lib/Drem machines*, Seattle, Wash, Microsoft Press. Citat a: Landow, 1992.
- NELSON, T. H. (1988). *Managing immense storage: Project Xanadu provides a model for the possible future of mass storage*. Article publicat a la revista Byte No. 13. Citat a: Rueda, 2003.
- NELSON, T. O. (1976). Reinforcement and human memory, a W. K. Estes (ed.), *Handbook of learning and cognitive processes*, Hillsdale, NJ, Erlbaum.
- NIELSEN, J. (1987). *Hypertext'87 Trip Report*. Article consultat el desembre de 2009 i disponible a: <http://www.useit.com/papers/tripreports/ht87.html>,
- NIELSEN, J. (1993). *Hypertext and hypermedia*. Boston Mass. Academic Press Professional.
- NIELSEN, J. (1994). *Ten usability heuristics*. Article consultat el 10 de maig de 2010 i disponible a: [http://www.useit.com/papers/heuristic/heuristic_list.html](http://www.useit.com/papers/ heuristic/heuristic_list.html)
- NIELSEN, J. (1995). *Multimedia and Hypertext. The Internet and Beyond*, Boston, Academic Press. Citat a: Lamarca, 2006.
- NIELSEN, J. (2000). *Usabilidad, diseño de sitios web*. Madrid: Prentice Hall.
- NIEMIEC, R. P. & WALBERG, H. J. (1993). *Evaluating chicao school reform*. Jossey-Bas.
- NIX, D., & SPIRO, R. (1990). *Cognition, education, and multimedia: Exploring ideas in high technology*. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- NORMAN, D. A. & BOBROW, D. G. (1979). Sobre el papel de los procesos activos de la memoria en la percepción y la cognición. A: C. N. Cofer (dir.) (Ed.), *Estructura de la memoria humana*, Barcelona: Omega.
- NORMAN, D. A. (1991). *El procesamiento de la información en el hombre: Memoria y atención*. México, D.F.: Paidós.
- NORMAN, D. A., AMO MARTÍN, T. D. & SEBASTIÁN GASCÓN, M. V. (1985). *El aprendizaje y la memoria*. Madrid: Alianza.
- NUNBERG, G. & ECO, U. (2004). *El futuro del libro: ¿esto matará eso?*. Barcelona: Paidós.
- O'REILLY, T. (2006). *Web 2.0 compact definition*. Trying again, O'Reilly Radar. Article consultat el 2 de febrer de 2010 i disponible a: <http://radar.oreilly.com/archives/2006/12/web-20-compact.html>, i citat a: Viquipèdia (2010) Web 2.0, disponible a: http://ca.wikipedia.org/wiki/Web_2.0.
- OBSERVATORI DE LA SOCIETAT DE LA INFORMACIÓ & CATALUNYA EN XARXA (2000). Estadístiques de la societat de la informació a Catalunya. També disponible a: <http://www10.gencat.net/dursi/es/si/observatori/estadistiques.htm>
- OBSERVATORI DEL TREBALL, GENERALITAT DE CATALUNYA (2003). *Anuari Laboral i d'ocupació 2003*. Informe consultat el 13 d'octubre de 2010 i disponible a: <http://www20.gencat.cat/portal/site/observatorit treball>

- ONG, W. J. & SCHERP, A. (1987). *Oralidad y escritura: Tecnologías de la palabra*. Fondo de Cultura Económica.
- ORTEGA CARRILLO, J. A. (1999). *Comunicación visual y tecnología educativa: Perspectivas curriculares y organizativas de las nuevas tecnologías aplicadas a la educación* (2a ed.). Granada: Grupo Editorial Universitario.
- PAIVIO, A. (1971). *Imagery and verbal processes*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- PAIVIO, A. (1978). The relationship between verbal and perceptual codes. A: E. C. Carterette & M. P. Friedman (Eds.), *Handbook of perception: Perceptual coding*, New York, Academic Press. Citat a: Sáiz, Baqués, De la Fuente et al., 2008.
- PAIVIO, A. (1986). *Mental representations: A dual coding approach*, New York, Oxford University Press. Citat a: Perinat, 1998.
- PAJARES TOSCA, S. (2004). *Literatura digital: El paradigma hipertextual*. Cáceres: Universidad de Extremadura, Servicio de Publicaciones.
- PALINSCAR, A. S. & BROWN, A. L. (1984). *Reciprocal teaching of comprehension – fostering and comprehension – monitoring activities*, Cognition and Instrucción, No. 1. Citat a: Anderson, 2001.
- PARADISO, J. C. (2001). Memoria, esquemas cognoscitivos y comprensión. A: A. Sánchez Cabaco & M. S. Beato Gutiérrez (Eds.), *Psicología de la memoria: Ámbitos aplicados*, Madrid: Alianza.
- PARK, I. & HANNAFIN, M. J. (1993). *Empirically-based guidelines for the design of interactive Multimedia*, Educational Technology, Research and Development, vol. 41, No. 3. Citat a: Rovira, 1997.
- PASCUAL LLOBELL, J., FRÍAS NAVARRO, M. D. & GARCÍA PÉREZ, J. F. (1996). *Manual de psicología experimental: Metodología de investigación*. Barcelona: Ariel.
- PASCUAL LLOBELL, J., GARCÍA PÉREZ, J. F. & FRÍAS NAVARRO, M. D. (1996). *El diseño y la investigación experimental en psicología* (2a rev ed.). Valencia: Csv.
- PASCUAL-LEONE, J. (1984). Problemas constructivos para teorías constructivas: La relevancia actual de la teoría de piaget y una crítica a la psicología basada en la simulación y el procesamiento de la información. A: Mario Carretero & Juan Antonio García Madruga (compiladors), *Lecturas de psicología del pensamiento: razonamiento, solución de problemas y desarrollo cognitivo*. Madrid: Alianza.
- PASK, G. (1990). *Introduction: different kinds of cybernetics*, Communication & Cognition, Vol. 23. Citat a: Rueda, 2003.
- PEDRAZA GRACIA, M. J., CLEMENTE SAN ROMÁN, Y. & REYES GÓMEZ, F. D. L. (2003). *El libro antiguo*. Madrid: Síntesis.
- PÉREZ PÉREZ, R. (2000). Introducción a los recursos de Internet. A: Cabero, J. et al. (Coords.): *Las nuevas tecnologías para la mejora educativa*, Sevilla, Kronos. Citat a: Prado Aragonés, 2001.
- PÉREZ SÁNCHEZ, A. & REDONDO, S. (2006). *Projectes telemàtics a l'educació primària: Un recurs per transformar l'escola*. Barcelona: Editorial UOC.
- PÉREZ-MONTORO GUTIÉRREZ, M., CAMPOS HAVIDICH, M. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2004). *Representación y procesamiento del conocimiento* (2a ed.). Barcelona: UOC.
- PERINAT, A. (1998). *Psicología del desarrollo: Un enfoque sistémico*. Barcelona: EDIUOC: Edhasa.

- PERINAT, A., FUERTES MARTÍN, A. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (1997). *Desenvolupament en l'etapa de l'educació primària: 6-12 anys*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- PERRENOUD, P. (2004). *Diez nuevas competencias para enseñar: Invitación al viaje*. Barcelona: Graó.
- PESO, M. T. I VILARRUBIAS, P. (1973). *La enseñanza y aprendizaje de la lengua escrita*, Cuadernos de Pedagogía, 171. Citat a: Díez de Ulzurrun et al., 2003.
- PETRUCI, A. (2001). *Leer por leer: Un porvenir para la lectura*. A: Guglielmo Cavallo, Roger Chartier & Robert Bonfil, *Historia de la lectura en el mundo occidental*. Madrid: Taurus.
- PIAGET, J. (1991). *Seis estudios de psicología*. Barcelona: Labor.
- PIAGET, J., INHELDER, B. & SINCLAIR, H. (1972). *Memoria e inteligencia*. Buenos Aires; Barcelona: El Ateneo.
- PORTER, L. R. (1999). El world wide web en l'educació i la formació. A J. M. Duart & A. Sangrà i Morer (Eds.), *Aprenentatge i virtualitat: Disseny pedagògic de materials didàctics per al www*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic.
- POSTMAN, L. (1974). Transfer, interference and forgetting. A: L. W. Kling i L. A. Riggs (eds.), *Experimental psychology*, New York, Holt, Rinehart & Winston. Citat a: Anderson, 2001.
- POSTMAN, N. (1990). *Divertim-nos fins a morir :El discurs públic a l'època del "show business"*. Barcelona: Llibres de l'Índex.
- POSTMAN, N. (1990). *La desaparició de la infantesa*. Vic: Eumo.
- POSTMAN, N. (1999). *El fin de la educación: Una nueva definición del valor de la escuela*. Vic: Eumo.
- PRADO-ARAGONÉS, J. (2001). *La competencia comunicativa en el entorno tecnológico: Desafío para la enseñanza*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (17), 21. Consultat el 13 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=17&articulo=17-2001-04>
- PRENDES ESPINOSA, M. P., CASTAÑEDA QUINTERO, L. & GUTIÉRREZ PORLÁN, I. (2010). *Competencias para el uso de TIC de los futuros maestros*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (35), 175. Consultat el 15 de novembre de 2010 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=35&articulo=35-2010-21>
- PRIBRAM, K. H. & HYDÉN, H. (1976). *Biología del aprendizaje*. Buenos Aires: Paidós.
- PRONOVOST, G. (1994). *Médias: éléments pour l'étude de la formation des usages sociaux*, TIS, Vol. 6, No. 4. Citat a: Bélanger & Ross, 2000.
- RALÓN, L., VIETA, M. & VÁSQUEZ DE PRADA, M. L. (2004). *(De)formación en línea: Acerca de las desventajas de la educación virtual*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (22), 171. Consultat el 23 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=21&articulo=21-2003-20>
- RAMÍREZ RODRÍGUEZ, J. R. (2006). *Investigación en educación con hipertextos*. Article publicat a la revista electrònica *E-mail Educativo* de la Universidad Nacional de Colòmbia. Consultat el 23 de

maig de 2010 i disponible a:

<http://www.revistas.unal.edu.co/index.php/email/article/download/1275/2151>

RAMONET, I. (1995): Le système PPII. A: *Médias et contrôle des esprits, Manière de voir*, 27, Le Monde diplomatique. Citat a: Bélanger & Ross, 2000.

RELAN, A. & GILLANI, B. B. (1999). Formació per mitjà del web i la classe tradicional: Semblances i diferències. A J. M. Duart & A. Sangrà i Morer (Eds.), *Aprenentatge i virtualitat: Disseny pedagògic de materials didàctics per al www*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic.

RIBA, C. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2009). *Introducció als mètodes d'investigació en psicologia*. Barcelona: UOC Universitat Oberta de Catalunya.

RIBERA I FERRAN, P. (1983). Algunes notes sobre informàtica i educació. A: Ciència; Casanoves, J. et al. (1985): *Informàtica a l'escola: plantejament d'una experiència*, Novàtica, vol. XI, No. 61. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.

ROBINSON, F. P. (1946). *Effective study*. New York: Harper & Brothers.

ROBINSON, M. (1994). *Using e-mail and the Internet in science teaching*, Journal of Information Technology for Teacher Education. Citat a: Borrás, 1997.

ROCA, G. (2009). Entrevista al Director de RocaSalvatella publicada a la revista *Valors* número 56 de gener de 2009. Consultada el 10 de desembre de 2009 i disponible a:
<http://compagina.powweb.com/valors/valors/ENTREVISTAgenisroca.htm>

RODOLFO-LARA, L. (2001). *El dilema de las teorías de enseñanza-aprendizaje en el entorno virtual*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (17), 133. Consultat el 23 de setembre de 2009 i disponible a:
<http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=17&articulo=17-2001-20>

RODRÍGUEZ DE LAS HERAS, A. (1991). *Navegar por la información*. Madrid: Fundesco.

ROJAS TEJADA, A. J., FERNÁNDEZ PRADOS, J. S. & PÉREZ MELÉNDEZ, C. (1998). *Investigar mediante encuestas: Fundamentos teóricos y aspectos prácticos*. Madrid: Síntesis.

ROJEWSKI, J. W. ET AL. (1994). *Effects of a hypertext computer program on academic performance in a special education course for nonmajors*, Teacher education and special education, Vol. 17. Citat a: Rueda, 2003.

ROMISZOWSKI, A. J. (1999). Ensenyament i aprenentatge a distància per mitjà del web: Invent revolucionari o reacció davant de la necessitat? A J. M. Duart & A. Sangrà i Morer (Eds.), *Aprenentatge i virtualitat: Disseny pedagògic de materials didàctics per al www*. Barcelona: Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya: Pòrtic.

ROVIRA FONTANALS, C. (1997). *Entornos hipertextuales de aprendizaje*. Article publicat a *Bibliodoc: anuari de biblioteconomia, documentació i informació* de l'any 1997. Consultat el 15 de març de 2010 i disponible a:
<http://www.raco.cat/index.php/Bibliodoc/article/view/56354>

ROVIRA FONTANALS, C. (2001). *Modelatge abstracte interdisciplinar de l'hipertext per a l'ensenyament – aprenentatge (MAIDHEA)*. Article publicat a *Bibliodoc: anuari de biblioteconomia, documentació i informació* de l'any 2001-2002. Consultat el 2 de maig de 2010 i disponible a:
<http://www.raco.cat/index.php/Bibliodoc/article/view/16642/16483>

- RUEDA ORTIZ, R. (1999). *Hipertexto, ambientes de aprendizaje y formación*. Article publicat a la revista electrònica *Educación y Pedagogía* de la Universidad de Antioquia, Colòmbia, número 14 i 15. Consultat el 24 de març de 2010 i disponible a:
<http://aprendeonline.udea.edu.co/revistas/index.php/revistaeyp/article/viewFile/5587/5009>
- RUEDA ORTIZ, R. (2007). *Para una pedagogía del hipertexto: Una teoría entre la deconstrucción y la complejidad*. Tesi Doctoral de la Facultat d'Educació de la Universitat de les Illes Balears. Rubí: Anthropos.
- RUIZ-VARGAS, J. M. (1991). *Psicología de la memoria*. Madrid: Alianza.
- RUIZ-VARGAS, J. M. (1994). *La memoria humana: Función y estructura*. Madrid: Alianza.
- SACHS, J. (1967). *Recognition memory for syntactic and semantic aspects of connected discourse*, Perception and Psychophysics, Vol. 2. Citat a: Anderson, 2001.
- SÁIZ ROCA, D. (2002). *Psicología de la memoria: Aportaciones recientes* (Ed 2002 ed.). Barcelona: Eduardo Fabregat.
- SÁIZ ROCA, D., BAQUÉS CARDONA, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2008). *Psicología de l'atenció i de la memòria*. Barcelona: UOC Universitat Oberta de Catalunya.
- SÁIZ ROCA, D., BAQUÉS CARDONA, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2007). *Psicología de la memòria* (2a ed.). Barcelona: Uoc.
- SÁIZ ROCA, D., SÁIZ ROCA, M. & BAQUÉS CARDONA, J. (1996). *Psicología de la memoria: Manual de prácticas*. Barcelona: Avesta.
- SÁIZ ROCA, M. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2000). *Història de la psicologia*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- SALAFRANCA, L., UNIVERSITAT DE BARCELONA & ESCOLA SUPERIOR D'ADMINISTRACIÓ I DIRECCIÓ D'EMPRESSES (2005). *Análisis estadístico mediante aplicaciones informáticas: SPSS, statgraphics, minitab y excel*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- SALINAS IBÁÑEZ, J. & UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS. (1996). *Redes de comunicacion, redes de aprendizaje*. Palma: Universitat de les Illes Balears.
- SALINAS IBÁÑEZ, J. (2003). *Acceso a la información y aprendizaje informal en Internet*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (21), 31. Consultat el 15 de novembre de 2009 i disponible a:
<http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=21&articulo=21-2003-05>
- SALINAS IBÁÑEZ, J., CABERO ALMENARA, J., DUARTE, A. M. & DOMINGO SEGOVIA, J. (2000). *Nuevas tecnologías aplicadas a la educación*. Madrid: Síntesis.
- SALINAS, J. (1994). *Hipertexto e hipermedia en la enseñanza universitaria*, Pixel-Bit, Revista de Medios y Educación, No. 1. Citat a: Rueda, 2003.
- SALINAS, J. (1996). *Multimedia en los procesos de enseñanza-aprendizaje. Elementos de discusión*, Santiago de Chile, Ponència a Encuentro de Computación Educativa. Citat a: Rueda, 2003.
- SALKIND, N. J. (1999). *Métodos de investigación: Tercera edición*. México: Prentice-Hall.
- SALOMON, G. & CLARK, R. (1977). *Reexamining the methodology of research on media and technology in education*, Review of Educational Research. Citat a: Gros, 2000.

- SALOMON, G. (2001). *Cogniciones distribuidas: Consideraciones psicológicas y educativas*. Buenos Aires: Amorrortu.
- SALOMON, G.; PERKINS, D. & GLOBERSON, T. (1992). *Coparticipando en el conocimiento: la ampliación de la inteligencia humana con las tecnologías inteligentes*, Comunicación, Lenguaje y Educación. Citat a: Gros, 2000.
- SALVADOR BELTRÁN, F., PELEGRINA DEL RÍO, M. & UNIVERSITAT RAMON LLULL (1999). *El método científico en psicología* (2a ed.). Barcelona: Pòrtic.
- SAN MARTÍN ALONSO, Á. & UNIVERSITAT DE VALÈNCIA (1995). *La escuela de las tecnologías*. València: Universitat de València.
- SÁNCHEZ CABACO, A. & BEATO GUTIÉRREZ, M. S. (2001). *Psicología de la memoria: Ámbitos aplicados*. Madrid: Alianza.
- SÁNCHEZ CABACO, A., ARANA MARTÍNEZ, J. M. & CRESPO LEÓN, A. (1999). *Prácticas de psicología de la memoria*. Madrid: Alianza Editorial.
- SANDHOLTZ, J. H.; RINGSTAFF, C. & DWYER, D. C. (1997). *Teaching with technology: creating student-centered classrooms*, New York, Teachers College Press. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- SAVATER, F. (1997). *El valor de educar*. Barcelona: Ariel.
- SCHNOTZ, W. (2002). *Aprendizaje multimedia desde una perspectiva cognitiva*. Article publicat a la revista *Docencia Universitaria* de la Universidad de Murcia, volum 2, número 2. Consultat el 29 de juny de 2010 i disponible a: http://revistas.um.es/red_u/article/view/20011
- SCHROEDER, E. E. (1994). *Navigating through hypertext: navigational technique, individual differences, and learning*. A: Proceedings of select research and development presentation at the 1994 national convention of the association for educational communications and technology sponsored by the research and theory division. Citat a Rueda, 2003.
- SEBASTIÁN, M. V. (1994). *Aprendizaje y memoria a lo largo de la historia*. Madrid: Visor.
- SENNETT, R., & NAJMÍAS, D. (2000). *La corrosión del carácter: Las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo*. Barcelona: Anagrama.
- SIEMENS, G. (2004). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. Article consultat el 20 de juny de 2011 i disponible a: <http://www.elearnspace.org/Articles/connectivism.htm>
- SIEMENS, G. (2006). *Connectivism: Learning Theory or Pastime for the Self-Amused?* Article consultat el 20 de juny de 2011 i disponible a: http://www.elearnspace.org/Articles/connectivism_self-amused.htm
- SIMON, H. A. (1984). La teoría del procesamiento de la información sobre la solución de problemas. A: Mario Carretero & Juan Antonio García Madruga. *Lecturas de psicología del pensamiento: razonamiento, solución de problemas y desarrollo cognitivo*. Madrid: Alianza.
- SIMS, HEATHER (1999): *Hypertext in the secondary school classroom*. Article consultat el setembre de 2010 i disponible a: <http://ebbs.english.vt.edu/hthl/etuds/sims/project/hyperorohome>. Visitado en noviembre 2000

- SKLAR, J. (2000). *Principles of Web Design*, Course Technology, USA. Citat a: Lamarca, 2006.
- SLATIN, J. (1991). Reading hypertext. A: *Educational Theory Winter*, 1996, Vol. 46. Citat a: Burbules, 2006.
- SMITH, E. E., SHOBEH, E. J. & RIPS, L. J. (1974). *Structure and process in semantic memory: A featural model for semantic decisions*, Stanford University. Citat a: Crespo, 2002.
- SNYDER, I. & CONSORCIO PARA LA ENSEÑANZA ABIERTA Y A DISTANCIA DE ANDALUCÍA "FERNANDO DE LOS RÍOS" (2004). *Alfabetismos digitales: Comunicación, innovación y educación en la era electrónica*. Archidona: Aljibe.
- SOLANAS PÉREZ, A. & UNIVERSITAT DE BARCELONA (2002). *Métodos en psicología: Casos prácticos para un aprendizaje integrado*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.
- SOPRANO, A. M. & NARBONA, J. (2007). *La memoria del niño: Desarrollo normal y trastornos*. Barcelona: Elsevier Masson.
- SPECTOR, P. E. (1993). *Research designs*, Quantitative Applications, Social Sciences, No. 23. Citat a: Balluerka, 2002.
- SPIRO, R. (2008). *Cognitive Flexibility Theory, Hypertext, and the Post-Gutenberg Mind: Rand Spiro's Home Page*. Recull d'articles consultats l'octubre de 2010 i disponibles a: <http://postgutenberg.typepad.com/>
- SPIRO, R. J., BRUCE, B. C. & BREWER, W. F. (1980). *Theoretical issues in reading comprehension: Perspectives from cognitive psychology, linguistics, artificial intelligence, and education*. Hillsdale N.J.: Lawrence Erlbaum Associates.
- SPIRO, R., FELTOVICH, P. J., JACOBSON, M. J. & COULSON, R. L. (2001). *Cognitive Flexibility, Constructivism, and Hypertext: random access instruction for advanced knowledge acquisition in ill-structured domains*. Article consultat el 3 d'octubre de 2010 i disponible a: http://phoenix.sce.fct.unl.pt/simposio/Rand_Spiro.htm
- STEPHENSON, N. (2003). *En el principio... fue la línea de comandos*. Madrid: Traficantes de Sueños.
- STIMSON, M. J. (1999). *Learning from Hypertext depends on metacognition*, Journal Dissertation Abstracts International, Sciences & Engineering , Vol. 60. Citat a: Rueda, 2003.
- SUREDA NEGRE, J., COMAS FORGAS, R. & MOREY LÓPEZ, M. (2010). *Menores y acceso a Internet en el hogar: Las normas familiares*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (34), 135. Consultat el 27 de juny de 2010 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=34&articulo=34-2010-16>
- TEBEROSKY, A. & INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ (1987). *Psicopedagogia del llenguatge escrit*. Barcelona: Ime.
- THENG, Y. L., JONES, M. & THIMBLEBY, H. (2007). *"Lost in hyperspace": Psychological problem or bad design?* Article consultat el 14 de juliol de 2010 i disponible a: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/summary?doi=10.1.1.37.2036>
- TEORIES DE L'APRENTATGE (UOC) (2009) *Connexionisme*. Article publicat a la pàgina web del grup Teories de l'Aprenentatge de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Consultat el 22 de novembre de 2010 i disponible a: <http://openwiki.wikispaces.com/Connexionisme>

- TERGAN, S. O. (1997). *Multiplés views, contexts and symbol systems in learning with hypertext/hypermedia: a critical review research*, Educational technology, Vol. 37, No. 4. Citat a: Rueda, 2003.
- TERMES RIFÉ, M. & FUNDACIÓ RAFAEL CAMPALANS (2001). *La societat de la informació a Catalunya: Catalunya en xarxa?*. Barcelona: Fundació Rafael Campalans.
- TESOURO CID, M. & PUIGGALÍ ALLEPUZ, J. (2005). *La escuela virtual: La tecnología al servicio de la educación*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (27), 171. Consultat el 3 de juliol de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=27&articulo=27-2006-26>
- THOMAS, E. L. & ROBINSON, F. P. (1972). *Improving reading in every class: A sourcebook for teachers*, Boston, Allyn & Bacon. Citat a: Anderson, 2001.
- TICHENOR, P. J., DONOHUE, G. A. & OLIEN, C. N. (1970). *Mass Media flow and diferencial growth in knowledge*, The Public Opinion Quarterly. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- TOFFLER, A. (1992). *La tercera ola*. Esplugues de Llobregat: Plaza & Janés.
- TOLEDO MORALES, P. & SÁNCHEZ GARCÍA, J. M. (2002). *El libro digital: Nuevos formatos de lectura*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (19), 126. Consultat el 12 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=19&articulo=19-2002-22>
- TORRALBA ROSELLÓ, F. (1998). *La gran teranyina virtual. Consideracions internètiques*. Article publicat a *Quaderns del Consell Audiovisual de Catalunya*, número 1, de març de 1998. Consultat el 12 de setembre de 2009 i disponible a: <http://www.cac.cat/web/recerca/quaderns/hemeroteca/detall.jsp?NDq%3D&MQ%3D%3D&Jyc%3D&Mjc%3D>
- TORRES SANTOMÉ, J. (1994). *Globalización e interdisciplinariedad: El curriculum integrado*. Madrid: Morata.
- TRIBUNAL CATALÀ DE DEFENSA DE LA COMPETÈNCIA & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2004). *Competència i tecnologies de la informació i la comunicació (TIC)*. Barcelona: Tribunal Català de Defensa de la Competència.
- TRILLA I BERNET, J. (1986). *Ensayos sobre la escuela: El espacio social y material de la escuela* (2a ed.). Barcelona: Laertes.
- TUBELLA I CASADEVALL, I., VILASECA I REQUENA, J. & BATLLE RUBIO, A. (2005). *Societat del coneixement*. Barcelona: Editorial UOC.
- TULVING, E. (1972). Episodic and semantic memory. A: E. Tulving & W. Donaldson (Eds.), *Organization of memory*, New York: Academic Press. Citat a: Baddeley, Eysenck & Anderson, 2009.
- TULVING, E. (1983). *Elements of episodic memory*, Oxford, Oxford University Press. Citat a: Anderson, 2001.
- TUROW, J. (1999). *The Internet and the family: the view from parents, the view from the press*, University of Pennsylvania. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- URRY, J. (1995). *Consuming places*. London: Routledge.

- VALENTINE, G. & HOLLOWAY, S. (2001). *Technophobia: parents' and children's fears about information and communication technologies and the transformation of culture and society*, Children, Technology and Culture Hutchby, I. & Moran-Ellis, J. (Eds) RoutledgeFalmer, London. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- VALLEJO SECO, G., ARNAU GRAS, J. & UNIVERSITAT DE BARCELONA. DEPARTAMENT DE PSICOLOGIA EXPERIMENTAL (1985). *Memoria a largo plazo: Procesos de recuperación y búsqueda*.
- VARGAS, R. (1997). *Enseñar y aprender en un espacio cibernético*. Article publicat a la revista *Comunicar, revista científica de Comunicación y Educación*, (8), 165. Consultat el 23 de juliol de 2009 i disponible a:
<http://www.revistacomunicar.com/index.php?contenido=detalles&numero=8&articulo=08-1997-23>
- VÁZQUEZ GÓMEZ, G. (1997). *Teories d'aprenentatge en el processament de la informació*. Barcelona: Universitat Oberta de Catalunya.
- VIAU, R. & LARIVÉE, J. (1993). *Learning tools with hypertext: an experiment*, Computers and Education, Vol. 20, No. 11. Citat a Rueda, 2003.
- VIGOCKIJ, L. V. (1988). *Pensament i llenguatge*. Vic: Eumo / Diputació de Barcelona, col. Textos Pedagògics, n. 17, 1988 (trad. cast.: Pensamiento y lenguaje, Barcelona, Paidós, col. Cognición y desarrollo humano, 1995).
- VIGOCKIJ, L. V., LURIIA, A. R. & COLE, M. (1979). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores*. Barcelona: Crítica.
- VILASECA I REQUENA, J., TORRENT I SELLENS, J. & UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA (2003). *Economía del coneixement: Cap a una economia global del coneixement*. Barcelona: Uoc.
- WALLACE, R. M. (2004). *A framework for understanding teaching with Internet*, American Educational Research Journal. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.
- WIKIPEDIA.ORG (2007). *Flexibilidad Cognitiva*. Article consultat l'octubre de 2010 i disponible a:
http://es.wikipedia.org/wiki/Flexibilidad_cognitiva
- WIKIPEDIA.ORG (2010). *Conexionismo*. Article consultat l'octubre de 2010 i disponible a:
<http://es.wikipedia.org/wiki/Conexionismo>
- WIKIPEDIA.ORG (2010). *Tecnologies de la Informació i la Comunicació*. Article consultat el març de 2010 i disponible a:
http://ca.wikipedia.org/wiki/Tecnologies_de_la_Informaci%C3%B3_i_la_Comunicaci%C3%B3
- WILLIAMS, N. (2001). *Are we failing our children? An assessment of Internet safety*, Londres, Childnet International. Citat a: Sureda, Comas & Morey, 2010.
- WOLFE, C. R. (1995). *Homespun hypertext: student-constructed hypertext as a tool for teaching critical thinking*, Teaching of psychology, Vol. 22, No. 1. Citat a Rueda, 2003.
- WOLTON, D. & JAY, O. (2000). *Sobrevivir a internet: Conversaciones con Oliver Jay*. Barcelona: Gedisa.
- WOLTON, D. (2000). *Internet, i després...? Una teoria crítica sobre els nous mitjans*. Barcelona: Pòrtic.
- XAMBÓ I FERRUSOLA, J. M., TOUS RAL, J. M. & UNIVERSITAT DE BARCELONA (2005). *Personalitat i memòria: Efectes diferencials en el record lliure i en el rendiment escolar*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona.

YANKELOVICH, N. G. ET AL. (1988). *Issues in designing a hypermedia document system: The intermedia case study*, Learning Tomorrow: Journal of the Apple Education Advisory Council, No. 3. Citat a: Romiszowski, 1999.

ZHAO, Y. & FRANK, K. A. (2003). *Factors affecting technology uses in schools: an ecological perspective*, American Educational Research Journal. Citat a: Mominó, Sigalés & Meneses, 2007.

CAPÍTOL 9. ÍNDEX DE TAULES, GRÀFICS I ANNEXOS

ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS

Taules

Taula 1: Resum del processament dels casos	322
Taula 2: Instruments i objectius per a la recollida de dades	323
Taula 3: Classificació de les variables de treball	328

Distribució de la mostra

Taula 4: Resum del processament dels casos de la variable Edat del subjecte	338
Taula 5: Resum dels casos de la variable Edat del subjecte	338
Taula 6: Prova de mostres independents per la variable Edat del subjecte	340
Taula 7: Correlacions de la variable Edat del subjecte * Qualificació global de la 1a prova i Qualificació global de la 2a prova	341
Taula 8: Contingències de les variables Condició experimental * Sexe del subjecte	342
Taula 9: Proves de khi-quadrat per a la variable Sexe	343
Taula 10: Prova de mostres independents de la variable Sexe	344
Taula 11: Resum del processament dels casos de la Competència lectora anterior	345
Taula 12: Resum dels casos de la variable Competència lectora anterior	346
Taula 13: Prova de mostres independents per la variable Competència lectora anterior	350
Taula 14: Resum del processament dels casos de la variable Freqüència de connexió del fill/a	353
Taula 15: Contingències Freqüència de connexió del fill/a * Condició experimental	354
Taula 16: Proves de khi-quadrat per a la variable Freqüència de connexió del fill/a	355

Presentació i anàlisi dels resultats de la investigació

Taula 17: Resum dels resultats obtinguts	359
--	-----

Hipòtesi a

Taula 18: Resum dels casos de la variable Qualificació global de la 1a prova	361
Taula 19: Percentils de la variable Qualificació global de la 1a prova	361
Taula 20: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 1a prova	363
Taula 21: Resum dels casos de la variable Qualificació global de la 2a prova	364

Taula 22: Percentils de la variable Qualificació global de la 2a prova	365
Taula 23: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 2a prova	366
Taula 24: Contingències de les variables Número de fitxes consultades * Condió experimental	367
Taula 25: Resum dels casos de la variable Qualificació global de la 1a prova	368
Taula 26: Percentils de la variable Qualificació global de la 1a prova	369
Taula 27: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 1a prova	370
Taula 28: Resum dels casos de la variable Qualificació global de la 2a prova	371
Taula 29: Percentils de la variable Qualificació global de la 2a prova	372
Taula 30: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 2a prova	373

Hipòtesi b

Taula 31: Resum dels casos de la variable Comprensió Lectora de la 1a prova	375
Taula 32: Percentils de la variable Comprensió Lectora de la 1a prova	376
Taula 33: Prova de mostres independents per a la variable Comprensió Lectora de la 1a prova	377
Taula 34: Resum dels casos de la variable Memòria a Curt Termini de la 1a prova	377
Taula 35: Percentils de la variable Memòria a Curt Termini de la 1a prova	378
Taula 36: Resum de contrast d'hipòtesis de la variable Memòria a Curt Termini de la 1a prova	379
Taula 37: Resum dels casos de la variable Comprensió Lectora de la 2a prova	379
Taula 38: Percentils de la variable Comprensió Lectora de la 2a prova	380
Taula 39: Prova de mostres independents per a la variable Comprensió Lectora de la 2a prova	381
Taula 40: Resum dels casos de la variable Memòria a Llarg Termini de la 2a prova	381
Taula 41: Percentils de la variable Memòria a Llarg Termini de la 2a prova	382
Taula 42: Resum de contrast d'hipòtesis de la variable Memòria a Llarg Termini de la 2a prova	383

Hipòtesi c

Taula 43: Resum dels casos de la variable Qualificació global de la 1a prova	386
Taula 44: Percentils de la variable Freqüència de connexió del fill/a	386
Taula 45: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Qualificació global de	

la 1a prova	388
Taula 46: ANOVA de la variable Qualificació global de la 1a prova	388
Taula 47: Resum dels casos de la variable Qualificació global de la 2a prova	389
Taula 48: Percentils de la variable Freqüència de connexió del fill/a	390
Taula 49: Prova d'homogeneïtat de variàncies Qualificació global de la 2a prova	391
Taula 50: ANOVA de la variable Qualificació global de la 2a prova	392

Hipòtesi d

Taula 51: Contingències de les variables Freqüència de connexió del fill/a * Freqüència de connexió del pare	395
Taula 52: Contingències de les variables Freqüència de connexió del fill/a * Freqüència de connexió del pare	397
Taula 53: Proves de khi-quadrat per a la variable Freqüència de connexió del pare	398
Taula 54: Mesures simètriques de la variable Freqüència de connexió del pare	399
Taula 55: Contingències de les variables Freqüència de connexió del fill/a * Freqüència de connexió de la mare	400
Taula 56: Proves de Khi-quadrat per a la variable Freqüència de connexió de la mare	402
Taula 57: Mesures simètriques de la variable Freqüència de connexió de la mare	402

Hipòtesi e

Taula 58: Correlacions de la variable Qualificació global de la 1a prova * Competència lectora anterior	404
Taula 59: Correlacions de la variable Qualificació global de la 2a prova * Competència lectora anterior	405

Hipòtesi f

Taula 60: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Qualificació global de la 1a prova	408
Taula 61: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Qualificació global de la 1a prova	410
Taula 62: ANOVA de la variable Qualificació global de la 1a prova	410
Taula 63: Comparacions múltiples de la variable Qualificació global de la 1a prova	411
Taula 64: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Qualificació global de la 1a prova	412
Taula 65: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Qualificació global de	

la 1a prova	414
Taula 66: ANOVA de la variable Qualificació global de la 1a prova	414
Taula 67: Comparacions múltiples de la variable Qualificació global de la 1a prova	415
Taula 68: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Qualificació global de la 2a prova	416
Taula 69: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Qualificació global de la 2a prova	418
Taula 70: ANOVA de la variable Qualificació global de la 2a prova	418
Taula 71: Comparacions múltiples de la variable Qualificació global de la 2a prova	419
Taula 72: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Qualificació global de la 2a prova	420
Taula 73: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Qualificació global de la 2a prova	421
Taula 74: ANOVA de la variable Qualificació global de la 2a prova	422
Taula 75: Comparacions múltiples de la variable Qualificació global de la 2a prova	422
<u>Hipòtesi g</u>	
Taula 76: Informe de la variable Qualificació global de la 1a prova	427
Taula 77: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 1a prova	428
Taula 78: Informe de la variable Qualificació global de la 1a prova	429
Taula 79: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 1a prova	430
Taula 80: Informe de la variable Qualificació global de la 2a prova	431
Taula 81: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 2a prova	432
Taula 82: Informe de la variable Qualificació global de la 2a prova	433
Taula 83: Prova de mostres independents per a la variable Qualificació global de la 2a prova	433
<u>Qüestió 1</u>	
Taula 84: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Condició experimental	437
Taula 85: Correlacions de la variable Temps de lectura de l'exercici – Coeficient d'Spearman	438
Taula 86: Correlacions de la variable Temps de lectura de l'exercici per grups – Coeficient d'Spearman	438

Qüestió 2

Taula 87: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Condició experimental	439
Taula 88: Correlacions de la variable Durada de realització del 1r qüestionari - Coeficient d'Spearman	440
Taula 89: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Condició experimental	440

Qüestió 3

Taula 90: Competència lectora anterior en català * Nivell d'estudis del pare i la mare	442
Taula 91: Competència lectora anterior en castellà * Nivell d'estudis del pare i la mare	442
Taula 92: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Competència lectora anterior en català	443
Taula 93: ANOVA de la variable Competència lectora anterior en català	443
Taula 94: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Competència lectora anterior en castellà	443
Taula 95: ANOVA de la variable Competència lectora anterior en castellà	444
Taula 96: Competència lectora anterior en català * Nivell d'estudis del pare i la mare	445
Taula 97: Competència lectora anterior en castellà * Nivell d'estudis del pare i la mare	445
Taula 98: Prova de mostres independents per a la variable Nivell d'estudis del pare	445
Taula 99: Prova de mostres independents per a la variable Nivell d'estudis de la mare	446

Qüestió 4

Taula 100: Contingències Nivell d'estudis del pare i la mare * Té ordinador a casa	448
Taula 101: Contingències Nivell d'estudis del pare i la mare * Té ordinador a casa	448
Taula 102: Proves de khi-quadrat per a la variable Té ordinador a casa * Nivell d'estudis del pare	449
Taula 103: Proves de khi-quadrat per a la variable Té ordinador a casa * Nivell d'estudis de la mare	450
Taula 104: Mesures simètriques de la variable Nivell d'estudis de la mare	450
Taula 105: Contingències Nivell d'estudis del pare i la mare * Disposa de connexió	

a Internet	451
Taula 106: Contingències Nivell d'estudis del pare i la mare * Disposa de connexió a Internet	452
Taula 107: Proves de khi-quadrat per a la variable Disposa de connexió a Internet * Nivell d'estudis del pare	452
Taula 108: Proves de khi-quadrat per a la variable Disposa de connexió a Internet * Nivell d'estudis de la mare	453
Taula 109: Mesures simètriques de la variable Nivell d'estudis de la mare	453
Taula 110: Contingències Nivell d'estudis del pare i la mare * Freqüència de connexió a Internet	454
Taula 111: Contingències Nivell d'estudis del pare i la mare * Freqüència de connexió a Internet	455
Taula 112: Proves de khi-quadrat per a la variable Freqüència de connexió del pare * Nivell d'estudis del pare	456
Taula 113: Mesures simètriques de la variable Nivell d'estudis del pare	456
Taula 114: Proves de khi-quadrat per a la variable Freqüència de connexió de la mare * Nivell d'estudis de la mare	457
Taula 115: Mesures simètriques de la variable Nivell d'estudis de la mare	457
<u>Qüestió 5</u>	
Taula 116: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Edat del pare i de la mare	459
Taula 117: Prova de mostres independents per la variable Edat del pare i de la mare	460
Taula 118: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Edat del pare i de la mare	461
Taula 119: Prova de mostres independents per la variable Edat del pare i de la mare	461
Taula 120: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Edat del pare i de la mare	462
Taula 121: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Freqüència de connexió del pare	463
Taula 122: ANOVA de la variable Qualificació global de la 1a prova	463
Taula 123: Prova d'homogeneïtat de variàncies de la variable Freqüència de connexió de la mare	464

Taula 124: ANOVA de la variable Freqüència de connexió de la mare	464
---	-----

Qüestió 6

Taula 125: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Número de fitxes consultades	465
---	-----

Taula 126: Correlacions de la variable Qualificació global de la 1a i la 2a prova * Número de fitxes consultades	466
---	-----

Qüestió 7

Taula 127: Resum de casos de les consultes a les definicions del Glossari	467
---	-----

Qüestió 8

Taula 128: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Total de consultes a les definicions del Glossari	469
--	-----

Taula 129: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Consulta de les definicions del Glossari	470
---	-----

Taula 130: Prova de mostres independents per a la variable Consulta de les definicions del Glossari	471
---	-----

Taula 131: Correlacions de la variable Qualificació global de la 1a prova * Total de consultes a les definicions del Glossari	472
---	-----

Taula 132: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Total de consultes a les definicions del Glossari	472
--	-----

Taula 133: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Total de consultes a les definicions del Glossari segons condició experimental	473
---	-----

Taula 134: Correlacions de la variable Qualificació global de la 1a i la 2a prova * Total de consultes a les definicions del Glossari	474
--	-----

Qüestió 9

Taula 135: Informe de les mitjanes obtingudes de la variable Total de consultes a les definicions del Glossari	475
--	-----

Taula 136: Resum de contrast d'hipòtesis de la variable Total de consultes a les definicions del Glossari	476
---	-----

Qüestió 10

Taula 137: Competència lectora anterior en català i en castellà * Nacionalitat del pare	478
---	-----

Taula 138: Competència lectora anterior en català i en castellà * Nacionalitat de la mare	479
Taula 139: Prova d'homogeneïtat de variàncies de les variables Competència lectora anterior en català i en castellà	480
Taula 140: ANOVA de la variable Nacionalitat del pare	480
Taula 141: Prova d'homogeneïtat de variàncies de les variables Competència lectora anterior en català i en castellà	480
Taula 142: ANOVA de la variable Nacionalitat de la mare	481

Dades recollides a través del qüestionari per a pares i mares

Taula 143: Estadístics descriptius de les variables Edat dels pares i les mares	491
Taula 144: Contingències de les variables Nacionalitat del pare * Nacionalitat de la mare	492
Taula 145: Contingències de les variables Nivell d'estudi del pare * Nivell d'estudis de la mare	492
Taula 146: Contingències de les variables Professi3 del pare * Professi3 de la mare	493
Taula 147: Contingències de les variables Té ordinador a casa * Disposa de connexi3 a Internet	494
Taula 148: Contingències de les variables Freqüència de connexi3 del pare * Freqüència de connexi3 de la mare	495
Taula 149: Freqüència de connexi3 del fill/a	495

Gràfics

Gràfic 1: Diagrama de Caixa de la variable Edat del subjecte	339
Gràfic 2: Diagrama de Barres de la variable Sexe	342
Gràfic 3: Diagrama de Tija i Fulla de la variable Competència lectora anterior en català	348
Gràfic 4: Diagrama de Tija i Fulla de la variable Competència lectora anterior en castellà	348
Gràfic 5: Diagrames de Caixa de la variable Competència lectora anterior	349
Gràfic 6: Diagrama de Línies de la variable Competència lectora anterior	349
Gràfic 7: Diagrama de Barres de la variable Freqüència de connexi3 del fill/a	355
Gràfic 8: Diagrama de Caixa de la variable Qualificaci3 global de la 1a prova	362
Gràfic 9: Diagrama de Caixa de la variable Qualificaci3 global de la 1a prova	365
Gràfic 10: Diagrama de Caixa de la variable Qualificaci3 global de la 1a prova	370

Gràfic 11: Diagrama de Caixa de la variable Qualificació global de la 1a prova	387
Gràfic 12: Diagrama de Caixa de la variable Qualificació global de la 2a prova	391
Gràfic 13: Diagrama de Barres apilades de la variable Freqüència de connexió del pare	396
Gràfic: 14 Diagrama de Barres agrupades de la variable Freqüència de connexió del pare	397
Gràfic 15: Diagrama de Barres agrupades de la variable Freqüència de connexió de la mare	401
Gràfic 16: Diagrama de Barres de la variable Qualificació global de la 1a prova	408
Gràfic 17: Diagrama de Barres de la variable Qualificació global de la 1a prova	413
Gràfic 18: Diagrama de Barres de la variable Qualificació global de la 2a prova	417
Gràfic 19: Diagrama de Barres de la variable Qualificació global de la 2a prova	421
Gràfic 20: Diagrama de sectors de la variable Nacionalitat del pare i de la mare	478
Pregunta 2. T'has donat d'alta en alguna xarxa social? SI/NO Quina?	483
Pregunta 9. T'has sentit alguna vegada insultat, molestat o amenaçat en una xarxa social o per correu electrònic? SI/NO Per un company / un familiar / un desconegut?	483
Pregunta 13. Quina d'aquestes set recomanacions creus que és la més important?	484
Pregunta 14. Quins dels següents consells segueixes quan et connectes a Internet?	486
Pregunta 15. Quin és el perill que més et preocupa d'Internet?	487
Explica'ns per què (continuació de la pregunta 15)	488